Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 226 (2818)
27 ШАНБА СЕНТЯБРЬ 1975 й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ЭРТАГА — МАШИНАСОЗЛАР КУНИ

Тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариб, қатор муваффақиятларни қўлга киритаётган Тошкент трактор заводи тайёр маҳсулот топшириш участкасининг Гера Сотников бошчилик қилаётган топширувчилар коммунистик меҳнат бригадаси ҳозир 1977 йил ҳисобига меҳнат қилаяпти. Бригада аъзолари ҳар куни пландаги 75—80 ўрнига 90 тадан Т—28Х4 маркали тракторларни бекаму-кўст қишлоқ хўжалиги вакилларига топширмоқдалар. Юқоридаги суратда ана шу бригаданинг ишчан контролёрларидан (чапдан ўнгга) Раиса Балашова, Нинель Балакирева, Татьяна Вершинина ва Надежда Зимосновалар акс этган.

М. Нуриддинов фотолари.

ҚУВОНЧЛИ ЮТУҚЛАР

«Таштекстильмаш» заводининг машинасозлари ўзларининг анъанавий байрамларини қувончли ютуқлар билан кутиб олмоқдалар. Корхонада якунловчи йилнинг саккиз ойлик планига қўшимча 16 та йигирув ва пиликлаш машиналари ишлаб чиқарилди. Бу кўрсаткич ўтган йилнинг шу даврига нисбатан бирмунча юқоридир. Машинасозлар Давлат Сифат белгиси берилган ПК-100-М1, ПК-100-М, ПК-100-ШЛ йигирув ва пиликлаш машиналарини кўплаб ишлаб чиқармоқдалар. Корхонада КПСС XXV съезди шарафига кенг қулоч ёйдирилган меҳнат беллашувида иккинчи механика йиғув цехининг коллективи ғолиблик қилмоқда. Цехда йигирув ва пиликлаш машиналарини йиғиш жараёни поток усулда олиб борилаётир. Бу эса ишчиларга вақтдан тежаб-тергаб фойдаланиш имконини бермоқда.

Заводда авж олдириб юборилган меҳнат беллашувида янги ташаббуслар туғилаяпти. Корхонада биринчи бўлиб 1,5 нормачилик ҳаракатини бошлаб берган Р. Самиғов, М. Қулибоев, Ф. Эргашев, Т. Биков каби меҳнат пешқадамлари издошларининг сони кундан-кунга ортиб бораётир. Заводнинг 3500 дан зиёд ишчиси вақтдан ўзган ҳолда меҳнат қилиш билан маҳсулотларининг асосий қисмини биринчи тақдимдаёқ топширмоқдалар.

Машинасозлар барча имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, якунловчи йилга қабул қилган социалистик мажбуриятларига қўшимча 400 минг сўмлик маҳсулот тайёрлашга аҳд қилдилар. Корхонада якунловчи йил планига қўшимча 20 та тўқув ва йигирув машиналари тайёрланади.

ТЕХНИКА ШАРОФАТИ

Тошкент сут комбинати коллективи тўққизинчи беш йиллик планини муддатидан илгари бажарди. Ўз имкониятларини ҳисоблаб чиққан корхона ишчилари оширилган мажбурият қабул қилдилар. Йил охиригача планга қўшимча яна 21 минг 400 тонна сут, кефир ва сузма ишлаб чиқарилади.

Айни кунларда корхонада сут маҳсулотларининг 30 дан ортиқ хили тайёрланяпти. Шу билан бир қаторда маҳсулотларнинг янги турларини ҳам ишлаб чиқариш йўлга қўйиляпти.

Зиммага олинган топшириқларнинг муддатидан илгари ортиғи билан адо этилишида янги техникани ишлаб чиқаришга жорий этиш айниқса қўл келаяпти. Шу йилнинг ўтган ойлари давомида корхона цехларида кўплаб янги ярим автомат машиналар ишга туширилди.

Бугун корхонага Латвия ССРнинг Копсукос заводидан бир группа инженерлар келишди. Улар бу ерда 200 граммли полистрен стаканларда қаймоқ қуювчи янги ярим автомат ўрнатишга киришдилар. Техника бир соатда 4 минг 200 стаканга қаймоқ қуйди.

Ветеранларга мукофот

Бугун Тошкент трамвай-троллейбус бошқармасида 30—35 йилдан буён меҳнат қилаётган бир группа ветеран ишчиларга партия ва ҳукуматимизнинг мукофотлари топширилди.

Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси, кўплаб ёшларга ҳунар ўргатган тажрибали ишчилардан Ғ. Саматов шунингдек, 1934 йилдан бери транспортда хизмат қилиб келаётган А. Балаклейц, А. Ғуломов, М. Муртазиниларга «Меҳнат ветерани» медаллари тантанали равишда топширилди.

КПСС XXV СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК

БЕШ ЙИЛЛИККА — ЗАРБДОР ЯКУН

● МАШИНАСОЗЛАРНИНГ БАЙРАМГА СОВҒАЛАРИ

● ВАҚТДАН ЎЗИБ ИШЛАМОҚДАЛАР

Жонажон партиямизнинг XXV съездини муносиб нишонлаш учун баракали меҳнат қилаётган пойтахт экскаватор ремонти заводининг коллективи съездолди умумхалқ мусобақасини кун сайин авж олдиряпти. Корхонанинг кўпгина ишчилари ўнинчи беш йиллик топшириқларини адо этмоқдалар.

СУРАТДА: корхонанинг моҳир токари Виктор Филиппов. У 1977 йил ҳисобига маҳсулот тайёрламоқда.

Довруғ

БУ ЙИЛ машинасозлик корхоналарининг меҳнаткашлари ўзларининг анъанавий байрамлари — Машинасозлар кунини КПСС XXV съездига қизғин тайёргарлик кўрилаётган бир пайтда байрам қилмоқдалар. Халқ хўжалигининг барча соҳаларида бўлганидек, машинасозлик корхоналари коллективлари ҳам партиямиз Марказий Комитетининг «КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш бўйича социалистик мусобақа ўтказиш тўғрисида»ги қарорини қизғин маъқуллаб кутиб олдилар. Коллективларда партиянинг катта анжумани шарафига оширилган мажбуриятлар қабул қилинди, социалистик мусобақа тобора кенг қулоч ёзаяпти.

Шаҳримиздаги корхоналарда республикамизнинг тўрт илғор ишчиси КПСС XXV съездига шахсий меҳнат совғалари тайёрлаш бўйича бошлаган ташаббус ҳам кенг қўллаб-қувватланди.

Бундан ташқари шаҳримиздаги илғор корхоналарнинг коллективлари КПСС XXV съезди шарафига — 25 зарбдор декада ўтказиш бўйича бошланган ташаббус ҳам муҳим воқеа бўлди. Бу ташаббусни шаҳардаги барча корхоналарнинг ишчилари кенг қўллаб-қувватлашди. Ҳозирги вақтда зарбдор декадалар саноат корхоналарида катта муваффақият билан ўтаяпти. Коллективлар ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилашда янгидан-янги ютуқларни қўлга киритишяпти.

Республикамизда ўтган беш йилликлар даврида саноатнинг юзга яқин тармоғи юзага келди, 1300 дан ортиқ йирик корхона барпо қилинди. Бу тармоқлар орасида машинасозлик етакчи ўринни эгаллайди. Машинасозлик саноатини ривожлантирмасдан туриб халқ хўжалигининг бошқа тармоқларини юксалтириб бўлмасди. Шу боисдан ҳам партия саноатнинг бу етакчи тармоғини ривожлантиришга ҳамиша эътибор бериб келди ва бундан буён ҳам шундай бўлади.

1931 йилда шаҳримизда республикамиз машинасозлик саноатининг тўнғичи бўлган «Ташсельмаш» заводи ишга туширилганди. Ўша йили шу заводда тайёрланган дастлабки от тортар сеялкалар Биринчи май байрамида параддан олиб ўтилди. Ўшанда бу маҳсулот билан ҳамма фахрланганди. Шундан бери республикамиз машинасозлик саноатида беқиёс ўзгаришлар юз берди. Ҳозир шаҳримиздаги саноат корхоналарида чанглагич-пуркагич аппаратларидан тортиб «Антей» ҳаво лайнерларигача, йигирув машиналаридан тортиб «зангори кема»ларгача, мураккаб назорат-ўлчов аппаратларидан тортиб каротаж кабелларигача ишлаб чиқарилаяпти. Машинасозлик саноатимизнинг довруғи бутун дунёга етди. Бугунги кунда республикамизда тайёрланаётган машина ва ускуналар 20 дан ортиқ чет эл мамлакатларига экспорт қилинмоқда, уларнинг харидорлари йил сайин ортмоқда. Жумладан, «Таштекстильмаш» заводида ишлаб чиқарилаётган «ПК — 100» маркали йигирув-ўров машинасининг машҳурлиги бунинг ёрқин далилидир. 1965 йилда Чехословакиянинг Брно шаҳрида очилган Халқаро ярмаркада бу машина олтин медалга сазовор бўлди. Орадан икки йил ўтгач, бу ажойиб агрегат жаҳонда энг яхши машина деб тан олинди ва Пловдивдаги Халқаро ярмаркада иккинчи марта олтин медаль билан тақдирланди. Ҳозир биздан мазкур машинани социалистик мамлакатлар, ривожланаётган мамлакатлар билан бир қаторда Англия, Франция, АҚШ, Япония, ГФР каби йирик капиталистик мамлакатлар ҳам сотиб олишяпти.

Ўтган йили республикамизда етиштирилган пахта ҳосилининг 60 процентдан ортиғи машиналар билан териб олинишида «Ташсельмаш» заводи коллективининг хизмати беқиёсдир. Бу корхонада ишлаб чиқарилаётган «ХН — 3,6» «Ўзбекистон» тўрт қаторли пахта териш машинаси совет ва чет эл мутахассислари томонидан дунёда энг яхши пахта териш машинаси деб тан олинди.

Тўққизинчи беш йиллик давомида шаҳримиздаги машинасозлик корхоналарида ишлаб чиқаришни ривожлантириш бўйича катта ишлар бажарилди. Янги цехлар, участкалар қурилди, машина ва ускуналар янгиланди, технологияни такомиллаштириш бўйича бир талай ишлар қилинди. Бу борада айниқса, Тошкент трактор заводида катта ишлар амалга оширилди. Такомиллаштирилган тракторлар ишлаб чиқаришни ҳисобга олиниб, корхона қарийб қайтадан жиҳозланди, бир нечта янги цехлар ишга туширилиб завод қуввати оширилди.

В. И. Ленин Совет ҳокимиятининг тонготарида мамлакатимиз 100.000 тракторга эга бўлишини орзу қилган эди. Бугунги кунда биргина Тошкент трактор заводида ишлаб чиқарилган тракторларнинг сони юз мингтадан ошди.

Шу кунларда шаҳримиздаги саноат корхоналари коллективлари КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун янги куч ва ғайрат билан меҳнат қилишяпти. Тошкент шаҳри индустриясн меҳнаткашлари тўққиз ойлик топшириқни муддатидан аввал бажариб, ойлик планга қўшимча 68 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилиш учун курашмоқдалар. Бу муваффақиятда машинасозлик корхоналари коллективларининг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Коллективлар ўзаро социалистик мусобақани кун сайин авж олдириб, тўққизинчи беш йилликнинг сўнгги йилини яхши меҳнат кўрсаткичлари билан якунлаш ва партиянинг катта анжуманини янги меҳнат муваффақиятлари билан кутиб олиш учун бор куч ва имкониятларини ишга солмоқдалар.

А. ЭГАМНАЗАРОВ.

ИНТЕРЭЛЕКТРО: ИСТИҚБОЛЛАР АНИҚЛАНДИ

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар пластмасса билан копланган янги юқори вольтли кабеллар яратиш соҳасидаги ишларни бирлаштиришга қарор қилдилар. Кенгаш аъзолари кабель маҳсулотининг бир қанча турларини ишлаб чиқаришни ихтисослаштирадилар. Кабель ишлаб чиқарувчи юксак унумли технология линияларини биргалашиб яратиш ишлари давом эттирилади. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларга кабель саноатининг мутахассисларидан иборат Интерэлектронинг 5-ишчи группаси ўзининг 26 сентябрда Тошкентда бўлиб ўтган 4-мажлисида якунловчи протоколни имзолади. Мазкур протоколда мана шу тадбирларнинг ҳаммаси назарда тутилган.

Болгария, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Польша, Румыния, Совет Иттифоқи ва Чехословакиянинг энг йирик бирлашма ва корхоналарининг раҳбарлари етакчи мутахассислари, таниқли олимлари ишлаб чиқаришни ихтисослаш ва кооперативлашни чуқурлаштириш ва кенгайтириш йўлларини тўрт кун давомида муҳокама қилдилар.

Ўзбекистон меҳмонлари мамлакат кабель саноатининг энг йирик корхоналаридан бири «Ташкенткабель» заводини бориб кўрдилар, Тошкент ва Самарқанднинг диққатга сазовор жойлари билан танишдилар.

(ЎзТАГ).

САЙҚАЛЧИЛАР ҒАЙРАТИ

Шу кунларда «Октябрь революцияси» станцияси қурилишида иш қизғин. Метросозлар станцияни муддатидан илгари фойдаланишга топшириш учун бор имкониятлардан фойдаланмоқдалар. Бу ерда 2-тоннель отрядининг В. Шильников бошлиқ лаҳимчилар, В. Безверхний раҳбарлигидаги пардозловчилар смена нормасини 120—130 процент адо этишяпти.

Москва, Тбилиси, Харьков метро қурилишларида ишлаб, катта тажриба орттирган бу бригадаларнинг коллективлари айни кунларда метро шифтини пардоздан чиқармоқдалар. Москва шаҳридан келган А. Хрячкова бошчилигидаги сувоқчилар эса сентябрь ойи иш планини муддатидан илгари бажаришди.

Сайқалчилар қисқа муддатда 100 квадрат метрдан зиёд девор шифтини пардозладилар.

ЁРДАМ КУЧАЙТИРИЛАДИ

Жиззах областидаги Пахтакор районига Тошкентнинг Ҳамза районидаги оталик қилувчи корхоналар томонидан колхозлар билан совхозларга юборилган ремонт устахоналари етиб келди. Бу — шаҳарликлар хўжаликларга бераётган ёрдамнинг турларидан бири.

Пахтакор ва Ҳамза район партия комитетларининг қўшма мажлисида шаҳар билан қишлоқ ташкилотларининг алоқасини кучайтириш юзасидан белгиланган тадбирларнинг кенг плани тасдиқланди. Жумладан колхоз билан совхозларга дала шийпонларини безаш ва ясатишга ёрдам беришга қарор қилинди.

(ЎзТАГ).

ЖУРНАЛИСТЛАР МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

26 сентябрь куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Мажлислар залида матбуот конференцияси ўтказилди. Матбуот конференциясида марказий ва республика газеталари, қишлоқ хўжалиги журналлари, телевидение ва радио журналистлари иштирок этдилар.

Бутуниттифоқ пахтачилик илмий тадқиқот институтининг директори С. Х. Йўлдошев, Урта Осиё пахта селекцияси ва уруғчилиги илмий тадқиқот институти директорининг ўринбосари А. А. Автономов, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ўсимликлар экспериментал биологияси институти лабораторияси мудири С. Мираҳмедов, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги пахта уруғчилиги бош бошқармасининг бошлиғи В. М. Малинин, Ўзбекистон ССР пахта тозалаш саноати министрининг биринчи ўринбосари Т. А. Нормуҳамедов пахтанинг юқори сифатли тола берадиган янги серҳосил, вильтга бардошли навларини етиштириш устида иш олиб борилаётганлиги ҳақида гапириб бердилар.

Конференцияда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Р. Қурбонов нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

1-китоб магазинида Тошкент полиграфия техникумининг юқори курс ўқувчилари тез-тез практик машғулотлар ўтказиб турадилар.
СУРАТДА: магазин ижтимоий-сиёсий адабиётлар бўлими бошлиғи Нина Ким (чапда) техникумнинг 3-курс ўқувчиси Муқаддам Исроилова билан.

● Ўзбекистон — жаҳон даврасида

Бельгияда совет маданияти кунлари

БРЮССЕЛЬ. Бельгияда совет маданияти кунлари бошланди. Совет Иттифоқидан бу ерга Ўзбекистон ССР маданият министри Г. Нажимов бошчилигида делегация келди.

Минг-минглаб бельгияликлар пойтахтнинг марказий залларидан бирини томоша қилдилар. Бу ерда Совет Ўзбекистони муваффақиятлари виставкаси очилди. 26 сентябрда Брюсселда Ўзбекистон «Лазги» ансамблининг концертлари бошланади.

Бу йил совет маданияти кунлари Бельгия билан Совет Иттифоқи ўртасида дипломатия ва савдо муносабатлари ўрнатилганлигининг 40 йиллиги белгиси остида ўтмоқда.

● Район ижроия комитетларида

Муҳим масалалар муҳокамада

Собир Раҳимов район партия комитетининг мажлислар залида

КЕЧА

район Совет депутатларининг йиғилиши бўлди. Район прокурори вазифасини бажарувчи М. О. Бойжонов депутатлар статуси қонунининг бажарилиши, КПССнинг депутатлар роли ва активлигини ошириш тўғрисида кўрсатаётган ғамхўрлиги, халқ элчиларининг вазифалари, ҳуқуқ ва бурчлари, доимий комиссиялар ишини ташкил этиш ҳақида сўзлади.

Район ижроия комитети раисининг ўринбосари В. А. Чернов уй-жойларни ҳисобга олиш ва тақсимлаш тўғрисида гапирди. Ижроия комитет секретари Л. С. Набихўжаева доимий комиссиялар ҳамда депутатлик группаларининг олиб бораётган ишлари тўғрисида ахборот берди.

Депутатлар фаолиятига бағишланди

КЕЧА

Киночилар уйида бўлиб ўтган Чилонзор район Совети депутатларининг йиғилишида ижроия комитет раиси С. Г. Любишин район Совети сессиясига тайёргарлик ва уни ўтказишда депутатнинг роли, қабул қилинган қарорларнинг улар томонидан бажарилиши тўғрисида сўзлади.

Район ижроия комитети раиси ўринбосари Ю. Я. Курсеев Тошкент шаҳрида уй-жойларни ҳисобга олиш ва уларнинг тақсимланиши тўғрисида гапирди.

Тонгги газеталарда

★ Совет Иттифоқи Коммунистик партиясн Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Комсомольск-Амур шаҳри яқинида Амур дарёси устидан ўтадиган темир йўл кўприги қурувчиларини, монтажчиларини, лойиҳачиларини, ишлатувчиларини, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларини, қурилишнинг ҳамма қатнашчиларини мамлакатимиздаги ноёб транспорт иншоотларидан бири, Байкал-Амур темир йўл магистралининг муҳим таркибий қисми — Амур дарёси устидан ўтадиган кўприк қурилиши муддатидан илгари тугалланганлиги билан қизғин табриклайди.

★ Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети сув танқислигига қарши кураш ва 1976 йилда суғориладиган ерларни сув билан таъминлашни яхшилаш юзасидан кечиктириб бўлмайдиган тадбирлар тўғрисидаги масалани кўриб чиқдилар ва шу масала юзасидан қарор қабул қилдилар. Мазкур қарорнинг баёни бугун маҳаллий газеталарда эълон қилинган.

★ Франция Коммунистик партиясининг партия ходимларидан бир группаси Ўзбекистонда бир неча кун меҳмон бўлиб турди. Меҳмонлар Тошкент ва Бухоронинг ҳаёти билан танишдилар, улар турли маданий-оқартув муассасаларида бўлдилар.

Киносаёҳатчилар клуби пахтакорлар меҳмони

Тошкент киносаёҳатчилар клуби бригадасини Бекобод районидаги «1-Далварзин» ва «2-Далварзин» совхозларининг пахтакорлари азиз меҳмонлардек кутиб олишди. Ана шу хўжаликларнинг айрим совхозларида «Дўстлик йўллари бўйлаб», «Ўзбекистон қардош халқлар оиласида», «Шаҳарлар, мамлакатлар ва қитъалар бўйлаб» деган фильмлар кўрсатилди. Сайёр бригада «1-Далварзин» совхозида ҳаваскорлик студияси очишга кўмаклашди. Кино ҳаваскорларнинг Тошкент клуби ана шу студия устидан оталик қиладиган бўлди.

Киносаёҳатчилар клубининг сайёр йиғилишлари съездолди социалистик мусобақасида ҳаммадан олдин ғалабага эришган пахтачилик бригадалари ва механизаторларнинг звенолари дала шийпонларида бевосита ўтказилади.

[ЎзТАГ].

ЖАҲОН ОЙНАСИ

★ ПАРИЖ. «Юманите» газетаси бундай деб ёзди: «Испан ватанпарварларининг ҳаётини қутқазиб қолмоқ учун бир дақиқа ҳам вақтни бой бермаслик керак. Мадрид ва Барселона ҳарбий губернаторлари бу ватанпарварлардан олти кишига чиқарилган ўлим ҳукмини ҳозирдаёқ тасдиқлашди». Газета француз меҳнаткашларига, холис ниятли барча кишиларга мурожаат қилиб, уларни испан антифашистлари билан бирдамлик ҳаракатларини мустаҳкамлашга, маъмуриятга ... мойишлар ўтказишга ва Испаниядаги репрессияларга қарши норозилик билдиришга, ўлим ҳукми бекор этилишини талаб қилиб, испан маъмурларига хат ва телеграммалар юборишга чақиради.

★ НЬЮ-ЙОРК. Американинг таниқли юристи юстиция министрининг ёрдамчиси Ричард Торнберг Пенсильвания штатидаги Питтсбург шаҳрида нутқ сўзлаб, АҚШда ўқ отиш қуролини сотиш ва тарқатиш устидан тезроқ назорат ўрнатишга даъват этди.

* * *

Яқинда Невада штатидаги Феллон шаҳрида АҚШ ҳарбий ҳаво кучларининг «Ф-4» реактив қирувчи самолёти ерга йиқилиб тушди. Самолёт машқ парвози қилаётган эди.

★ ДЕҲЛИ. Тамилнаду штатидаги Ченгал давлат уруғчилик фермаси Ҳиндистонда катта шуҳрат қозонди. Мамлакатдаги энг яхши фермалардан бири ҳисобланган, бу ерга яқин ва узоқ қишлоқлардан, қўшни район ва штатлардан хўжаликни юргизишни ўрганмоқ учун деҳқонлар келиб турибдилар.

СССРнинг кўмаги билан 1972 йилда ташкил қилинган ва Совет Иттифоқи қишлоқ техникаси билан таъминланган бу ферма доимо мўл ҳосил етиштириб, давлатга даромад келтирмоқда.

★ БАҒДОД. 1976—1980 йилларга мўлжалланган янги беш йиллик планига асосан Ироқда алоқани ривожлантириш учун 150 миллион динор капитал маблағ сарфланади.

★ ТРИПОЛИ. Ливия пойтахти яқинидаги Жанзур қишлоғида миллий саноатнинг энг йирик корхоналаридан бири бўлган тўқимачилик комбинати ишга тушди.

Корхонани тантанали равишда ишга тушириш 1969 йилдаги Ливия революциясининг олти йиллиги байрамига бағишланади. Бу корхона ҳар йили 20 миллион метрдан кўпроқ ҳар хил газлама ишлаб чиқаради.

★ БИСАУ. Гвинея-Бисау Республикасининг халқи республика эълон қилинганлигининг иккинчи йиллигини тантанали суратда нишонлади.

(ТАСС).

Коммунистик меҳнат зарбдори Меҳри Машрапова кўп йиллардан буён «Малика» фирмасининг 2-филиалида бичувчи бўлиб ишлайди. Ўз касбининг моҳир устаси бўлган бу моҳир аёл ёшларнинг дўсти ва устозидир. Кўплар қатори у ҳам партиямизнинг бўлғуси съездига ўз меҳнат туҳфаларини тайёрламоқда. Ҳозирги пайтда Меҳри Машрапова 1977 йил топшириқларини уддаламоқда.

СУРАТДА: М. Машрапова иш устида.

КОМСОМОЛГА ДОИМИЙ ҒАМХЎРЛИК ВА ЭЪТИБОР

Ёшлар тўғрисида ғамхўрлик қилиш Коммунистик партиямизнинг ўзгармас анъанасидир. Улуғ Ленин васиятларига содиқ бўлган партиямиз ҳамма вақт ёшларни тарбиялаб келди, уларни жамиятни коммунистик қайта қуриш учун актив курашга ундади, ёшларнинг эзгу интилишларини партиямизнинг, бутун халқимизнинг умумий вазифалари билан чамбарчас боғлади.

«Комсомол ҳамиша партиянинг жанговар резерви ва ишончли ёрдамчиси бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Бу мавҳум бир ибора эмас, балки реал ҳаёт, реал практикадир», — деган эди ВЛКСМнинг XVII съездида сўзлаган нутқида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев.

Партиямиз XXIV съезди қарорларини муваффақиятли бажариш учун умумхалқ мусобақасида «Ёшларнинг зарбдор меҳнати, маҳорати ва изланиши — беш йилликка» ватанпарварлик ҳаракати бу мусобақанинг ажралмас бир қисми бўлиб қолди. Тошкентнинг саноат корхоналарида, қурилиш ва транспорт ташкилотларида, маиший хизмат кўрсатиш тармоқларида 1405 комсомол-ёшлар коллективлари меҳнат қилмоқда. Шулардан 226 таси тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажарилганлиги ҳақида рапорт берди. Шаҳримизнинг 62 минг ёш меҳнатчиси «тўртлар» ташаббуси изидан бориб зиммаларига муқобил план олдилар ва «КПСС XXV съездига — 25 зарбдор декада» деган ватанпарварлик ҳаракатига қўшилдилар.

6 мингга яқин йигит ва қиз тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари адо этди, улардан 52 киши икки беш йиллик планни бажарди.

Ёш ихтирочи ва рационализаторлар томонидан қарийб 5 минг ихтирочилик ва рационализаторлик таклифлари тушди. Унинг умумий иқтисодий самараси 4,5 миллион сўмни ташкил этади.

Ёз пайтида студент қурилиш отрядлари катта ва фойдали ишларни амалга оширмоқдалар. Биргина 1974—75 йилларда мамлакатимиз ва республикамизнинг зарбдор қурилишларига комсомол йўлланмалари билан 1430 ёш тошкентлик жўнади, шулардан 80 киши БАМ қурилишига йўл олди. 100 йигит ва қиз эса комсомол йўлланмалари билан Тошкент метрополитени қурилишида иштирок этди.

Партиямиз комсомол ўзига берилган ҳуқуқ ва имкониятлардан янада самарали фойдаланиши ҳақида, унинг ёш авлоднинг ҳақиқий тарбиячиси бўлиши ҳақида доимо ғамхўрлик қилмоқда. Ана шундан келиб чиқиб, шаҳар партия ташкилотлари комсомол фаолиятини ёшлар ўртасида тарбиявий ишларнинг аҳволини мунтазам равишда ва чуқур анализ қилиб боришга, ишда тўпланган яхши тажрибаларни умумлаштириш ва кенг ёйишга йўналтирмоқда, комсомол ташкилотларига амалий ёрдам кўрсатмоқда.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг ВЛКСМ XVII съездида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалар ва партия XXIV съезди қарорлари асосида шаҳар комсомол ташкилотларига партия раҳбарлигининг аҳволи ва уни яхшилаш тадбирлари тўғрисидаги масала 1974 йил охирида Тошкент шаҳар партия комитетининг пленумида қараб чиқилган эди. Шу йилнинг бошида ана шундай масалалар ҳамма районларнинг партия комитетлари пленумларида муҳокама этилди.

Қабул қилинган қарорлар, уларнинг жойларда амалга оширилиши комсомол ташкилотларига партиявий раҳбарлик форма ва методларини сезиларли даражада активлаштирди. Электрон-техника, «Ташсельмаш» заводларининг, «Средазгипроводхлопок» институти ва бошқа кўпгина ташкилотларининг партия ташкилотлари комсомолга яхши раҳбарлик қилмоқдалар. Трактор заводи, «Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги» номидаги фирма партия комитетлари эса комсомол ташкилотларининг корхоналар фаолиятидаги ролини оширишга қаратилган масалани махсус қараб чиқдилар ва ана шу масала юзасидан тегишли қарор қабул қилдилар. Бу комсомол ва ёшларнинг жанговарлигини ошириш, ижтимоий-сиёсий ва меҳнат активликларини кўтаришда ижобий роль ўйнамоқда.

Ҳозирги пайтда шаҳримизнинг бошланғич комсомол ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари ўтмоқда, район ва шаҳар комсомол конференцияларига тайёргарлик кўрилмоқда. Комсомол кучларининг кўриги ўтаяпти, тўпланган тажрибалар баҳоланяпти, режалари белгиланяпти, раҳбар органлар сайланяпти. Ана шундай шароитда партиямизнинг «Комсомолнинг кучи — партия раҳбарлигидадир» деган тезиси ҳар бир партия ташкилотининг ишида ўзининг конкрет ифодасини топмоғи лозим.

Бу йил комсомолда бўлиб ўтаётган ҳисобот ва сайловларнинг ўзига хос томони шундаки, бу сайловлар комсомол ҳужжатлари алмаштирилаётган шароитда ўтмоқда. Комсомол йиғилишлари ва конференциялари ана шу масъулиятли тадбирнинг қандай бажарилаётганлигини, комсомол ташкилотларини ташкилий-сиёсий жиҳатдан янада мустаҳкамлаш масалаларини ҳар томонлама муҳокама қилишлари лозим.

Анализлар шуни кўрсатмоқдаки, ана шу ишга партия ташкилотлари чуқур ва изчиллик билан ёндошаётган жойларда комсомол ҳужжатларини алмаштириш юксак ташкилий-сиёсий савияда ўтмоқда, комсомолларнинг уюшқоқлиги, интизоми, меҳнат ва сиёсий активлигига сезиларли таъсир этмоқда. Бунга Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасини, трактор ва лак-бўёқ заводларини, Машинасозлик бўйича давлат лойиҳа конструкторлик технология бюросини, 153-қурилиш трести ва бошқа корхона ҳамда муассасаларни мисол қилиб келтириш мумкин.

Шу билан бирга мазкур муҳим ташкилий-сиёсий тадбирни амалга оширишда айрим комсомол ташкилотлари жиддий камчиликларга йўл қўйишмоқда.

Комсомол комитетлари ҳужжатларни алмаштириш графигига қатъий риоя қилишмаяпти. Масалан, «Миконд» заводи, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг физика-техника институти, «Главташкентстрой» транспорт бошқармаси, «Ташкомиссионторг» ва бошқа бир қатор муассасаларнинг комсомол ташкилотлари графикдан чиқиб кетганлар. Муддат ўтиб кетганига қарамай ана шу ташкилотларнинг ҳар бирида ҳужжатларини алмаштирмаган комсомоллар 5—20 кишини ташкил этади. ВЛКСМ аъзолари учётини тартибга солиш масаласи комсомол ташкилотларида ҳали ҳам оперативлик билан конкрет равишда ҳал этилмаяпти. Кўпгина комсомол ташкилотларида ВЛКСМ Устави талабларига риоя қилмаётган комсомоллар билан тарбиявий иш олиб борилмаяпти. «Малика» трикотаж фирмаси, Агрегат заводи, «Средазтрансстрой» ва «Отделстрой» трестлари, 35-мактаб, 43-мактаб-интернат, Тошкент Давлат университети ва шаҳримизнинг бошқа қатор корхона ва муассасалар комсомол ташкилотларида ВЛКСМ аъзоларини учётга олиш қониқарсиз аҳволда.

Айрим комсомол комитетлари ҳужжатларни алмаштиришга юзаки ёндошмоқдалар, баъзи йигит ва қизларнинг интизомсизлиги ва пассивлиги сабабларини чуқур ўрганмаяптилар. Ана шундай комсомоллар билан комитетларда холисона суҳбатлашилмайди.

Албатта, мазкур масалаларнинг ҳаммасини биринчи навбатда комсомолларнинг ўзлари: шаҳар ва район комитетлари, бошланғич комсомол ташкилотларининг комитетлари ҳал этишлари лозим. Аммо шу масалаларнинг ҳал этилиши устидан назорат ўрнатиш, уларга ёрдам бериш партия комитетларининг, партия бюроларининг ҳам вазифасидир. Ваҳоланки, комсомол ҳужжатларини алмаштириш билан боғлиқ тадбирлар ҳамма бошланғич партия ташкилотларида кўриб чиқилди деб бўлмайди.

Яқинда шаҳар партия комитети бюросида «Шаҳар партия ташкилотида комсомол ҳужжатларини алмаштиришнинг бориши ҳақидаги масала ва комсомолга раҳбарлик бўйича шаҳар партия комитети IV пленуми қарорларининг бажарилиши ҳақида Собир Раҳимов район партия комитетининг ҳисоботи кўриб чиқилди. Комсомол ҳужжатларини алмаштириш ва комсомолда ҳисобот ва сайловларни ўтказиш масаласи барча район партия комитетларида муҳокама қилинди. Ҳозир энг муҳими ана шу масалалар юзасидан қабул қилинган қарорларни амалга оширишдир.

Комсомолда партия ядросини мустаҳкамлаш айниқса ҳисобот ва сайлов даврида партия ташкилотларининг диққат марказида бўлиши лозим. «Комсомол ҳар доим ва ҳамма ишда партиянинг, барча партия кадрларининг раҳнамолик қилаётганлигини, ёрдам ва мадад бераётганлигини сезиб туриши лозим. Буни бизга улуғ Ленин васият қилиб қолдирган, буни биздан Коммунистик партиямизнинг олий қонунлари талаб қилади», — деган эди ўртоқ Л. И. Брежнев ВЛКСМ XVII съездида сўзлаган нутқида. Комсомолга доимий, конкрет раҳбарлик қилиш, у ҳақда ҳамиша ғамхўрлик қилиш, зарур ёрдам ва мадад бериб туриш ҳар бир партия ташкилотининг бурчи. Шаҳар комсомол комитети асосий вазифа — ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялаш вазифасини қай даражада муваффақиятли бажарилишининг гарови ана шунда.

А. АРДАТОВ,
Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитети ташкилий бўлими мудирининг ўринбосари.

АТЕИСТИК БИЛИМЛАР — ОММАГА

Республика илмий атеизм уйининг лекторлари шу кунларда республикамизнинг областларидаги ва Тошкент шаҳридаги саноат корхоналари, муассасаларида турли мавзуларда қизиқарли лекциялар ўқишмоқда, савол-жавоб кечалари ўтказишмоқда.

Шаҳримизнинг Октябрь, Собир Раҳимов, Чилонзор районларидаги маҳаллаларда ўтказилган савол-жавоб кечалари қизиқарли бўлмоқда. Октябрь районидаги «Чақар» маҳалласида, Навоий номли маданият уйида «Меҳнаткашларнинг дунёқарашини шакллантиришда маданият ва янги урф-одатларнинг роли», «Диний сарқитлар, уларни бартараф этиш йўллари», «Медицина ва дин» каби мавзуларда ўтказилган савол-жавоб кечалари жуда қизиқарли ўтди.

Яқинда чинни заводида меҳнаткашларнинг талаб ва илтимосига биноан «Диний сарқитлар, уларнинг реакцион моҳияти», «Рўзанинг келиб чиқиши ва унинг реакцион моҳияти» деган темада кеча ўтказилди. Кечада завод ишчилари актив қатнашди, кўргазмали қуроллар асосида ўтказилган кечадан ҳамма мамнун бўлди.

Қизиқарли кечаларни ўтказишда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси фалсафа ва ҳуқуқ институтининг олимлари, фалсафа фанлари кандидати М. Абдурасулов, илмий ходим А. Зоҳидов, Б. Орифхўжаев, ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг ўқитувчиси, фалсафа фанлари кандидати, доцент Ш. Ботиров ва бошқалар яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Мана шундай савол-жавоб кечаларини Октябрь районидаги Ойдин Собирова, Ильич, «Октябрь 50 йиллиги» номли маҳаллаларда, Собир Раҳимов районидаги Охунбобоев номли маданият уйида ўтказиш мўлжалланган. Бу кечалар «Медицина ва дин», «Турмушимиз ва анъанамиз» мавзуига бағишланади. Унда таниқли олимлар ва республика илмий атеизм уйи лекторлари иштирок этишади.

Т. АБДУРАСУЛОВА,
Республика илмий атеизм уйининг катта методисти.

• Шаҳримиз зарбдор қурилишларида

БЕПАРВОЛИК ОҚИБАТИ

Бу қурилиш ниҳоясига етгач, Тошкент аҳолисини таъминлашга мўлжалланган картошка ва сабзавотларни узоқ вақт сақлашнинг моддий-техника базаси тубдан яхшиланади. Барча маҳсулотнинг деярли ярми — қишки-баҳорги мавсумга сақлаб қўйиладиган сабзавотларнинг 40 тоннаси ҳозир бунёд этилаётган иккинчи мева-сабзавот комбинатида сақланади. Шунингдек, бу ердаги совутиш ва шамоллатиш системалари маҳсулотларнинг яхши сақланишини таъминлайди.

Қиёслаш учун шуни айтиш мумкинки, ҳозирги кунда ишлаб турган учта мева-сабзавот муассасаси: 3-комбинат, «Ташплодоовощ» бирлашмасининг Чилонзор ва Октябрь улгуржи-чакана идоралари биргаликда ана шунча ҳажмга эга. Қурилишнинг смета бўйича қиймати 13 миллион сўмдан ортиқ. «Қизил тўқимачи» темир йўл станцияси яқинида жойлашган 10 гектарлик қурилиш майдонида бош пудратчи — «Главташкентстрой» 3-қурилиш трестининг 36-қурилиш бошқармаси (бошлиғи М. Я. Палтиевич), шу йилнинг январида иш бошлаганди.

2-мева-сабзавот комбинати шу беш йилликда Ўрта Осиёда қуриладиган энг йирик иншоотлардан биридир. У техник лойиҳадаги янгиликлари билан ҳам ажралиб туради. Ана, шу турдаги муассасалар қурилишида биринчи марта янги, енгиллаштирилган металл конструкциялар қўлланилмоқда.

— Биз бу объектнинг ўзига хос томонларини ҳисобга олдик, — дейди лойиҳа инженери, «Средазгипроторг» институти ходими Дмитрий Дмитриевич Шербаков. — Оддий завод биноларидан бундай мева-сабзавот омборхоналарининг фарқи шундаки, уларда атмосферадан паст ҳаво температураси доимий равишда сақлаб турилиши керак. Ишчи чизмаларида бу ўзига хос томон ҳисобга олинди.

Шаҳар учун муҳим бўлган бу объектда қурилиш ишлари қандай ташкил қилинган?

Ўтган саккиз ой мобайнидаги қурилиш-монтаж ишларининг бажарилиши кишини ташвишга солади. Мана рақамлар. Мўлжалланган 1 миллион 247 минг сўм ўрнига атиги 686 минг сўм ўзлаштирилган. Фақатгина август ойида суръат бироз тезлашди, — 310 минг сўмлик иш амалга оширилди.

Республика монтаж ва махсус ишлар министрлигининг енгил конструкциялар заводи зарурий материалларни етказиб бера бошлаганидан кейин (пландагидан уч ой кечикиб) ишда сезиларли силжиш бўлди. Аммо «Главташкентстрой» корхоналаридан келтирилаётган йиғма темир-бетон ҳали ҳам узилиш билан олиб келинмоқда. 3-қурилиш трести томонидан бетоннинг вақтида олиб келинмаслиги ҳам қурилиш бригадаларининг ҳаракатини сусайтирмоқда. Масалан, 16 сентябрь куни қурилиш майдонига 60 кубометр ўрнига 10 кубометр бетон олиб келинди.

Маълумки, йирик объектлар қурилишининг муваффақияти кўп жиҳатдан бош пудратчи билан ёрдамчи пудратчи ташкилотлар ўртасидаги муносабатларнинг қандай йўлга қўйилганлигига боғлиқ. Лекин, алмашиб ишлаш графиги барча қурилиш қатнашчилари учун иш фронти етарли бўлган бугунги кунда ҳам қоғозда қолиб кетмоқда. Бош пудратчи эса ҳафтада бир марта ўтказиладиган планёркаларга ишонади. Аммо ёрдамчи пудратчи ташкилотлар ўртасидаги ўзаро алоқа ва интизом яхши йўлга қўйилмаганлиги учун планёркаларнинг таъсир кучи ҳам пасайиб кетган.

Масалан, 93-трестнинг «Стальмонтаж» бошқармаси бошлиғи ўртоқ В. П. Левицкий планёркада сентябрь ойида 200 минг сўмлик иш бажариш юзасидан топшириқни бажону-дил қабул қилди. Орадан ярим ой ўтди. Аммо ишнинг фақатгина тўртдан бир қисми бажарилди. Икки сменали ишга ўтиш масаласи ҳам истаклигича қолаверди. Қурилиш майдонида 500 кубометр йиғма темир-бетон монтажчиларни кутиб ётибди. Шу бошқарма осма шифтни монтаж қилиш ва томни ёпиш ишини ҳам секинлик билан олиб бормоқда. Маиший корпус қурилиши эса умуман тўхтатиб қўйилган.

Ишдаги ана шундай нуқсонлар умумий суръатга зиён етказяпти. Масалан, бошқа ёрдамчи пудратчи — «Термоизоляция» қурилиш бошқармаси шифтни минерал плиталар ёрдамида иситиш борасидаги ишларни кенгроқ олиб бориш имкониятига эга эмас. «Таштрансспецстрой» трестининг 44 ва 2-қурилиш бошқармалари пардозчилари учун иш кўп, аммо бу бошқармалардаги бригадалар қурувчилари жуда кам сонли.

Пудратчи ташкилотлар объектнинг биринчи навбатини совутиш системасисиз фойдаланишга топшириш ниятида, деган тасаввур туғилади. Аксинча барча коммуникацияларни тўла ҳажмда тайёрлашдаги сусткашликни қандай изоҳлаш мумкин?

Комбинат қурилиши дирекцияси республика Савдо министрлиги томонидан барча ишларга раҳбарлик қилиш мақсадида тузилган. Аммо дирекция раҳбари Р. С. Бурнашев қурилиш устидан назоратни сусайтириб юборган, жиҳозлар етказиб бериш бўйича ўз мажбуриятини ҳамиша ҳам бажармаяпти. Кўп бор ваъда қилинган аммиакли насослар, конденсаторлар, электр тўсиқлар қурилиш майдонига ҳам олиб келингани йўқ.

Бугунги кунда дирекциянинг ва бош пудратчининг асосий эътибори омборхоналарнинг биринчи навбатини ўз вақтида топширишга қаратилиши лозим. Акс ҳолда бу йилги сабзавот ҳосилини сақлаб қўйиш имконияти қўлдан бой берилади.

Комбинатнинг биринчи навбати қурилишини фойдаланишга топшириш кунигача ўн ҳафта қолди. Фақат ишнинг ҳар бир участкасида уюшқоқлик ва юксак суръатгина қурувчиларга қолоқликдан қутулиш имкониятини беради.

Д. ПОЛЕВОЙ.

• Икки ойлик давом этмоқда

Уюшқоқлик билан

Киров районидаги корхона, ташкилот ва ўқув юртларининг коллективлари шаҳримизда ўтказилаётган озодалик ва санитария икки ойлигида актив иштирок этишмоқда. Шанба ва якшанба куни бўлиб ўтган умумхалқ ҳашарида 40 минг киши қатнашди. 38-ЖЭК ишчилари ва Юнусобод массивининг Б—1 микрорайони аҳолиси Мирзааҳмедов, Аҳмад Дониш кўчаларини чиқиндилардан тозалашиб, уйларнинг атрофини саранжом-саришта қилишди. «Металлобытремонт» коллективи эса ўз кучи билан 2-маршрутда қатновчи троллейбуснинг охирги бекатида хиёбон ташкил қилишиб, бу ерда ободончилик ишларини бажаришди.

Районнинг янада кўркам бўлишига 129-техника билим юрти ўқувчилари бошқаларга намуна бўлишяпти. Улар ҳар шанба куни хиёбонларни чиқиндилардан тозалашиб, дарахт ва яшил тўсиқларни қирқишда район ободончиларига яқиндан ёрдам беришмоқда. Ўқувчилар шанба кунги ҳашарда Энгельс ва Мирзааҳмедов кўчасидаги хиёбонда ишлашди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг геология ва геофизика, фалсафа ва ҳуқуқ институти, «Ўзгипромеспром», хизматчилари, кино техникуми, ҳисоб-кредит техникуми ўқувчилари, «Отчопар», «Обод», «2-Кисловодск» маҳаллаларининг аҳолиси ҳам район ободончилиги ишида намуна бўлишяпти.

Ўтган шанба ва якшанба кунлари 50 минг метр ирригация шохобчалари, 500 квадрат-метр гулзорлар чиқиндилардан тозаланди. Бундан ташқари, шу кунгача 400 квадрат-метрдаги йўл ва йўлкаларга асфальт ётқизилиб, 10 та уйнинг ташқи томони ремонтдан чиқарилди.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

Революциядан руҳланиб

ГАВАНА. Куба пойтахти районларидан бири Кубанаканда ажойиб бир мактаб бор. Мана шу собиқ муҳташам клуб биносида халқ ҳокимиятининг биринчи йилларида миллий санъат мактаби тузилган эди. Мактабнинг бешта бўлимида 700 га яқин йигит ва қиз ўқимоқда.

Мактабга республиканинг машҳур санъат арбоблари оталиқ қилмоқда.

Мактаб ўқитувчиларидан Глория Гонсалес ТАСС мухбири билан суҳбат қилиб, Совет Иттифоқидан келган ўқитувчилар ўзларининг бой тажрибасини аямай ўргатиб катта ёрдам бераётганлигини уқтириб ўтди. Мактабда шунингдек, П. И. Чайковский номидаги Москва давлат консерваториясини битириб келган кубалик музикачилар ҳам ишламоқдалар.

Жанубий Вьетнам озод қилингандан сўнг, ўтган ойларда мамлакатда қишлоқ хўжалиги ва саноат анча тикланди. Аҳоли ҳаёти тобора нормаллашиб бормоқда. Айниқса бу ерда саводсизликни тугатиш масаласи диққат-эътиборда бўлмоқда.

СУРАТДА: Бече шаҳар ўқувчилари.

Жафан Пресс — ТАСС фотоси.

Бўрон қутурмоқда

НЬЮ-ЙОРК. «Элоиса» бўрони Пуэрто-Рико билан Доминикан Республикасида катта вайронгарчилик изларини қолдириб, кеча АҚШнинг Жанубий соҳилига ёпирилди. Панама — Сити билан Форт — Уолтон шаҳарлари (иккаласи Флорида штатида) бўрон эпицентрига тушиб қолди. Тезлиги соатига 230 километрга борадиган шамол ўз йўлида катта-катта биноларнинг томларини кўчириб, электр линияларнинг устунларини ағдариб, дарахтларни илдизи билан қўпориб бормоқда. Бўрон кўтарган ва денгиз бўйидаги шаҳарларга бостириб келаётган улкан денгиз тўлқинлари ҳам жиддий хавф-хатар солмоқда. Масалан, Панама-Ситида шаҳарнинг бутун марказий қисми сув остида қолди.

Флорида губернатори Р. Эскьюнинг кўрсатмасига биноан миллий гвардия бўлинмалари сув босган кварталларнинг аҳолисига ёрдам кўрсатгани Панама-Сити билан Форт-Уолтонга юборилди.

РЕПРЕССИЯЛАР ТЎХТАТИЛСИН

ЛОНДОН. БМТ Намибия қонунга хилоф равишда оккупация этиб турилишига дарҳол барҳам берилсин, деб қўйган талабларига қарамай, Жанубий Африка Республикасининг ирқчи маъмурлари бу ерда ўзларининг ҳарбий потенциалларини кўпайтиришда давом этмоқдалар. Жануби — Ғарбий Африка халқ ташкилотининг (СВАПО) Ғарбий Европадаги вакили Питер Катьявиви Англия пойтахтида тарқатган баёнотда шу ҳақда гапирилди.

Ҳужжатда айтилишича, кейинги вақтларда Намибияда бир қанча янги ҳарбий базалар ва бошқа муҳим ҳарбий объектлар вужудга келтирилган.

Жанубий Африка маъмурлари, дейилади баёнотда, мамлакатдаги мавжуд тартибни қонунлаштириш ва жаҳон жамоатчилигини чалғитиш учун мамлакатнинг келгуси сиёсий тузилиши тўғрисидаги масала юзасидан қабила бошлиқларидан иборат ўз малайлари қатнашувида «конституцион конференция» деб аталмиш конференция ўтказишга уриниб кўрдилар.

СВАПО вакили Ғарбий Европадаги барча демократик кучларга мурожаат этиб, Намибия прогрессив арбобларини оммавий қамоққа олишга қарши норозилик кампаниясини авж олдиришга, улар дарҳол озод этилишини талаб қилиш ҳамда ушбу мамлакат халқининг озодлик ва мустақиллик учун курашини қўллаб-қувватлашга даъват қилди.

Ж. ФОРДГА ҚИЛИНГАН СУИҚАСДГА ДОИР

ВАШИНГТОН. 22 сентябрда Сан-Францискода АҚШ президенти Ж. Форднинг ҳаётига яна суиқасд қилишга уриниш муносабати билан молия министри У. Саймон президентни қўриқлаш учун жавобгар бўлган маҳфий хизматнинг ҳаракат методларини чуқур текшириш ниятида эканлигини айтди. Маълумки бу муассаса молия министрлиги қарамоғидадир.

Америка матбуоти полиция Ж. Форд 21 сентябрда Сан-Францискога келмасдан олдин унга суиқасд қилишга уринган С. Мур деган аёлда қурол борлигига шубҳаланиб, аёлни қўлга олганлигини, маҳфий хизмат агентлари уни сўроқ қилганлигини, ўша кечанинг ўзидаёқ бўшатиб юборганлигини ёзади. Биринчи текшириш С. Мур федерал текшириш бюросининг маош олиб ишловчи хабарчиси эканлигини кўрсатди. Федерал текшириш бюросининг расмий вакили гарчи федерал текшириш бюроси бундан уч ой муқаддам С. Мурнинг хизматидан воз кечган, деб даъво қилган бўлса ҳам, аммо унинг федерал текшириш бюроси хабарчиси эканлигини эътироф этди.

Президентнинг ҳаётига бир ой ичида икки марта суиқасд қилинганлиги муносабати билан АҚШда қурол-яроғ устидан контролликни кучайтириш ҳамда давлат ва сиёсий арбобларнинг хавфсизлигини таъминлаш мақсадида янгидан бир қанча қонунлар чиқариш ва бошқа чоралар кўриш тўғрисида кўплаб таклифлар тушди.

Шу муносабат билан бу ердагилар қурол-яроғ устидан самарали назоратни қонун орқали йўлга қўйилишига бундай уринишлар президент Ж. Кеннеди, унинг укаси сенатор Р. Кеннедини ва негрларнинг гражданлик ҳуқуқлари учун таниқли курашчи Мартин Лютер Кинг ўлдирилганидан кейин ҳам бўлиб ўтганлигини, лекин бу таклифлар асосан қурол-яроғ фабрикалари эгаларининг манфаатларини ҳимоя қилувчи кишиларнинг қаршилиги туфайли амалга оширилмай қолган эди.

ШАҲАР — ҚИШЛОҚҚА

Лойиҳачилар ҳиссаси

Республикамиз шаҳар ва қишлоқларида маданий-маиший биноларнинг бунёд этилишида «Ўзгипроместпром» институти лойиҳачиларининг ҳам ҳиссаси бор. Шу йилнинг ўтган даврида институт ходимлари республикамизнинг Жиззах, Самарқанд, Қашқадарё, Андижон каби қатор областлари учун кўплаб маданий-маиший бинолар лойиҳалари ишлаб чиқишди.

БУГУН

институт лойиҳачилари Андижон областидан келган буюртма асосидаги лойиҳани муддатидан илгари тугалладилар.

Андижон областининг Бўтақора посёлкасида бунёд этиладиган ана шу объект ишлаб чиқариш корпуслари, поликлиника, 200 ўринли ошхона, ишчиларнинг машиналари учун гараж, маданият уйлари каби қатор комплексларни ўз ичига олади.

И. ШОИНОҒОМОВ.

Тошкент экскаватор ремонти заводининг коллективи съезд олди умумхалқ мусобақаси кун сайин кенг қулоч ёзмоқда. Мана бу фото лавҳада йиғув-механика цехининг 1978 йил ҳисобига баракали меҳнат қилаётган илғор токарь Ғани Сайдалиев ва катта мастер Владимир Давидов ўртоқларни навбатдаги экскаватор блокини ремонт қилиш жараёнида кўриб турибсиз.

М. Нуриддинов фотолари.

Оз-оз ўрганиб доно бўлур...

★ Ўзининг тутган йўлини ғойиб қилган кишининг насибаси ҳам ғойиб бўлади.

★ Сабр аччиқ бўлса ҳам меваси ширииндир, кўпинча, сабр аччиғини биз тотиб кўрамиз, мевасини авлодимиз ейди.

★ Алишер Навоий айтади:

Кулгики ўз ҳаддидан ўлди йироқ,
Йиғламоқ ундан кўп эрур яхшироқ.

★ Абул-алоул Муарри айтади:

— Молу-дунё йиғиш учун динларини қурол қилган кишиларга асло ишонманг, ёлғон сўзлаб, динини восита қилиб савдолашган кишининг сўзини қабул қилманг, чунки бундай одамнинг кўнгли бузуқ, нияти эгридур. Ҳалол ризқ талабида кеча-кундуз саъе ғайрат қилган кишининг таоми бундай кишиларнинг таомидан минг марта яхши ва покдир.

★ Яна айтади:

— Вой у одамларнинг ҳолигаким, тамом вужудлари макр-ҳийла ва ҳасаддан иборатдир. Бойликда ҳаммага ғолиб келган бўлсанг ҳам, мутакаббир бўлма, манманлик қилма, кўрмайсанми, сув ҳар қанча тошса ҳам бир муддатдан кейин ерга сингиб йўқ бўлади.

★ Марғилонлик шоир Аҳмад айтади:

Орқа, олдингга қараб сўзла деворнинг олдида,
Бўлмасин девор тегида сенга ёт бўлган қулоқ.

★ Бир муллага:

— Тақсир, шу тўнингиз билан саллангизни менга сотинг, — деган бир киши. Мулла шундай жавоб берган:

— Агар овчи тузоғини сотиб қўйса, нима билан ов қилади?

Қисса: бир одам йўл юра-юра чарчаб, бир оз дам олиш учун бир қудуқ ёнига ўтирди. Шу вақтда отга минган қуролли бир ўғри етиб келди. У одам ўғрини кўргач, йиғлай бошлади. Ўғри ундан йиғининг сабабини сўраган эди, у одам хўрсиниб-хўрсиниб:

— Мен йиғламай ким йиғласин? Бир ҳамён олтиним бор эди, мана шу қудуққа тушиб кетди, нима қилишимни билолмай, афсусланиб йиғлаб ўтирибман, — деб яна қаттиқроқ йиғлади. Ўғри севиниб дарҳол отдан тушди, от, милтиқ, қилич ва кийимларини қолдириб, қудуқ ичига тушди. Ҳалиги одам фурсатни ғанимат билиб, дарров ўғрининг кийим ва қуролларини олиб отга минди. Ўғрини қароқчи урди дегандек, қудуқдан ўғри чиққунча отни чоптириб, кўздан ғойиб бўлди.

Ҳисса: инсон учун ақл ва тадбир улуғ қуролдир. Ақл ва тадбирни билиб, ўз ўрнида истеъмол қилган кишилар энг зўр душманларнинг қўлларидан ҳам осонлик билан қутиладилар ва ҳар ишларида фойда кўрадилар.

★ Ҳиндистон олимларидан Воҳид Али айтади:

— Ўзини нодон гумон қилиб, билмаганларини ўрганишдан тортинмаслик доноларга муносиб ва лойиқ ишдир. Бахтли одам ўзгалардан ибрат олади, бадбахт бунинг аксини қилади. Жувонмард одам ҳеч кимнинг дилини оғритмайди, бировлар унинг дилини оғритса, қайғуриб кўнгли танг бўлмайди, ҳамма унга хусумат қилса ҳам у ҳеч кимга хусумат қилмайди. Биров сизнинг дилингизни бесабаб оғритгандан кейин қилган ишидан пушаймон этиб узр этса, узрини қабул қилинг, айбини кечиринг.

★ Олимлардан Ризоуддин ибн Фахриддин айтади:

Ҳунар ва санъат одоби

1 — Ишингизни ошиқмай гўзал ва маҳкам этиб ва ҳар нарсанинг ўзига муносиб вақтда ишланг, фикрингизни бузадиган нарсалардан сақланинг, тадбирли бўлиб бир ишга киришганингизда у ишни гўзал равишда тамом этишга ғайрат қилинг, чунки бир ишни бошлаб ўлда-жўлда қолдиришдан кўра ҳеч бошламай туриш хайрлидир.

2 — Бир соатда бир неча хил ишни ишлашга киришманг, чунки бундай қилсангиз ҳамма ишингиздан маҳрум бўлиб қолишга сабабчи бўласиз, балки киришган ишингизга ихлос, ғайрат ва матонат билан киришинг, ҳеч чарчамай ишингизни давом эттиринг.

3 — Бугун битадиган ишни эртага қолдирманг, чунки эртанинг ҳам ўзига керакли ишлари бўлади. Бугунги ишни эртага қолдирсангиз бугунги вақтингиз бекорга ўтиб кетиб, эртаси кун икки турли иш бўлиб, оғирлик келтиради, аммо ҳар кунги иш ўз вақтида ишланса, ўзингиз роҳатда бўласиз.

4 — Ишингизнинг оз фурсатда тамом бўлишига эмас, балки пишиқ ва тартибли бўлишига диққат қилинг, тартибли бўлган ишлар вақтингизни бекорга ўтказмайди, сизни пушаймон қилдирмайди.

5 — Ишни бошлаган вақтингизда диққат ва эътиборни қўлдан берманг, диққат ва эътибор билан бошланган ишнинг охири ҳам яхши бўлади.

6 — Ишингизни жамиятга фойда еткизарлик қилиб пишиқ-пухта ишланг. «Мендан кетди — бўлди» деб хом-хатала ишламанг, берган маҳсулотингиз чиқинди, яроқсиз бўлмасин, бундай ҳолга йўл қўйманг. Яхши ҳосил етиштирсангиз, ҳукумат ва халқ томонидан таҳсин ва офаринга, иззат ва ҳурматга сазовор бўласиз, мукофотланасиз.

7 — Кучингиз етадиган ва олиб боришингиз мумкин бўлган ишга киришинг. «Ўзимга ва жамиятга фойда етиштирай» деган ният билан ишга киришинг. Халқни норози қиладиган ишлардан чекининг. Ёмон фикрларни кўнглингиздан чиқаринг.

8 — Ишингиз ва ҳунарингизни кундан-кун тараққий эттиринг. Ҳозирги ҳолига рози бўлиб туриш, кундан-кун орқага кетишдан сақланмаслик ҳиссиётсиз ва ҳимматсиз кишиларнинг одатидир.

Байт:

Фикр этингиз ҳарна ким дунёда бор,
Яхши номдир яхшиларнинг ҳосили.

Қисса: бир эчки энг юқори ерда ўтлаб юрган эди. Бир арслон уни тутиб емоқчи бўлди. Ҳар қанча уринса ҳам тепаликка чиқа олмади. Ниҳоят, эчкини алдашга киришиб: «Эчкижон, пастга туш, пастда яхши ўтлар, сувлар бор. Биргалашиб ўтлаб, қизиқ ҳикоялар айтиб бераман» — деди. Эчки кулиб:

— Пастда тоза, яхши ўтлар борлигини ўзим ҳам биламан, пастга тушгим келади, фақат сенинг бу ердан кетишинг шартдур. Сен бор экансан, асло тушмайман, — деди.

Ҳисса: Ўзини дўст деб кўрсатган ҳар бир одамга ишонмасдан, балки кўп тажриба, тафтиш ва имтиҳондан кейингина ишониб у билан дўст бўлиш лозимдир.

Ш. Зунnун тайёрлаган.

Экспедиция сафардан қайтди

Шаҳар ости сирлари

САҲРОЛАР бағрида боғ-роғлар, экинзор далалар барпо этиляпти, йирик шаҳарлар бунёд бўляпти. Марказий Қизилқумда ана шундай шаҳарлардан бири — Зарафшон шаҳри қурилган, уни олтин қазувчилар шаҳри ҳам дейишади. Шаҳарда уч-етти қаватли бинолар бор. Бу ерга қувурлар ёрдамида Амударёдан 350-400 километр масофа орқали сув келтирилган.

Шаҳарда қизиқ ҳодиса юз бера бошлади: кейинги беш-етти йиллар давомида сув шаҳар остига сингиб кетаверган. Натижада шаҳардаги катта-кичик бинолар ёрилиб, ҳатто бироз чўкиш жараёнлари ҳам кузатилди.

— Ер остида ўпирилишлар юз беряпти, шекилли, — деб ўйлашди баъзи кишилар.

— Бу сезилмас даражадаги силкинишлар оқибати, — дейишди айрим сейсмологлар.

Ҳар ким ҳар хил фикр айтди. Шундан кейин, Зарафшон шаҳридаги бу ҳодисани текшириш ва муаммони ҳал қилиш учун Тошкентдан экспедиция юборилди. Экспедицияда Ҳ. Абдуллаев номидаги геология ва геофизика ҳамда сейсмология институтларидан Н. П. Петров, М. З. Зокиров, М. Шерматов каби олимлар бор эди.

Геолог ва сейсмолог олимлар Зарафшон шаҳрининг ер остини бир ҳафта давомида синчиклаб ўргандилар. Геолог олимлардан Н. П. Петров ва М. Зокиров ўртоқлар билдирган фикрлар тасдиқланди.

— Амударёдан қувурлар орқали олиб келинган сув шаҳар остига сингиб кетаверган, — дейди М. Зокиров. — Натижада сув шаҳарнинг 5—12 метр остидаги гилмоялар қатламига бориб етган. Маълумки, гилмоялар сув тегиши билан кўпчиб, юқори қатламдаги тупроқларни қўзғатади. Шундан кейин бинолар пойдеворига таъсир қилиб, деворларни ёриб юборган, баъзи жойларда чўкиш жараёнлари юз берган.

Олимларнинг аниқлашича, Зарафшон шаҳри тагида гилмоя анча юзага жойлашган. Сув таъсири натижасида бу шаҳар қурилишига таъсир этган.

Экспедиция давомида олимлар Зарафшон шаҳри ва Томди ўртасидаги масофада узунлиги икки километр, эни бир-бир ярим метр, чуқурлиги эса 10—12 метрли Чарихти ер ёриғини ҳам текширдилар. Бу ер ёриғи ҳам гилмоялар таъсирида бўлганлиги аниқланди.

Экспедиция комиссияси шундай хулосага келди, Зарафшон шаҳрини келгусида ҳозирги ўрнидан бир-икки километр нарига — неоген қатламларига тегишли қум аралаш қизил гиллар устига томон қуриб бориш керак. Шунингдек, Томди шаҳрини ҳам чўкмайдиган ерга — қаттиқ полеозой жинслари устига қуриш тадбирлари кўрсатилди.

Ҳозир олимлар бу масалалар устида мукаммал текшириш ишларини бошлаб юбордилар. Шаҳар остидаги гилмояларнинг хоссалари чуқур ўрганилмоқда.

Т. РАСУЛЕВ.

Шанба оқшоми

▲ ҲИКМАТЛАР ХАЗИНАСИДАН
▲ ЕР ТАГИДА НИМА ГАП?
▲ ЁЗУВЧИНИНГ НОЁБ КИТОБИ
▲ ОРОМИЖОН ҚИШЛОҚ
▲ ИСТАГАНИНГИЗНИ ХАРИД ҚИЛИНГ
▲ ТАБИАТ САНЪАТИ

Ҳар ким ҳар хил дам олади. Зинаида Отабекова қушларнинг сайрашидан роҳатланади. У уйида 500 га яқин сайроқи қушларни боқади. Уларнинг 40 дан ортиқ тури бор.

СУРАТДА: Зинаида Отабекова «Чарли» деган тўтиси билан сўзлашмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

Кенг истеъмол буюмлари

Чиройли ва чидамли

Шаҳримиздаги кўн-галантерея фабрикасида бу йил икки хил янги маҳсулотни ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Жумладан, 3-кўн-галантерея цехида синтетик материал — полихлорвинил пластмассасидан эркак ва аёллар учун камар, табиий хромдан зеб бериб ишланган соат тасмаси ишлаб чиқариляпти. 3-цех ишлаб чиқараётган бу икки буюм илгариги шу турдаги буюмлардан сифатлилиги, пишиқлиги билан фарқ қилади. Масалан, илгари фабрикада камар тўқаси симдан тайёрланар эди. Янги камар тўқаси эса пўлатдан қуйиляпти.

Цех коллективи шу кунгача янги камардан 13 минг дона, соат тасмасидан эса 32 минг дона тайёрлаб, савдо тармоқларига чиқарди.

Ҳар йили 13 миллион сўмлик

Приморье ўлкасидаги Арсеньев шаҳрининг «Прогресс» заводида юмшоқ мебеллар тайёрланадиган механизациялашган участка ишга туширилди.

Бу машинасозлик заводида ҳозирги вақтда 20 хил кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқариляпти. Корхона ёнғоқ, қизил дарахт ва шумтол ёғочидан тайёрланадиган мебелнинг ўзидан ҳар йили 3 миллион сўмлик ишлаб чиқаряпти.

Шаҳардаги бошқа машинасозлик заводида 23 хил электр чироқлари тайёрланяпти.

Ҳар йили Арсеньев шаҳрининг саноат корхоналарида жаъми 13 миллион сўмлик кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқарилмоқда.

Хушхўр шарбатлар

Гулистондаги ихтисослаштирилган цех — «Узплодоовощвинпром» бирлашмасига қарашли Янгийўл консерва заводининг филиали томат шарбати чиқара бошлади. Корхонада поток-механизация линияси монтаж қилинди, Болгариядан юборилган янги асбоб-ускуналар ўрнатилди. Цех бир йилда 3 миллион шартли банкада шарбат ишлаб чиқаришга мўлжалланган. Эндиликда тарвуз шарбати ишлаб чиқариш учун ускуналар созланмоқда.

Митти масаллар

★ — Ўзинг кичкина экансану, тўймас экансан, — дебди қўнғиз чумолига.

— Ҳозир тўймасам, қишда тўқ яшайман, — жавоб қилибди чумоли.

* * *

★ — Рангингни қара, намунча қоп-қора, — дебди ёғ қозонга.

— Сени оловдан асраганим туфайли, — дебди қозон.

* * *

★ — Афсус, минг афсус, қилғиликни қилган эгам, унинг селитраси-ю, жабрини мен тортяпман, — дермиш ахлат яшигида ётган қовун.

Б. МИРЗАЕВ.

•Сайёҳ саргузаштлари

НАВОЛИСОЙ ҲАВОСИ — ТАН ДАВОСИ

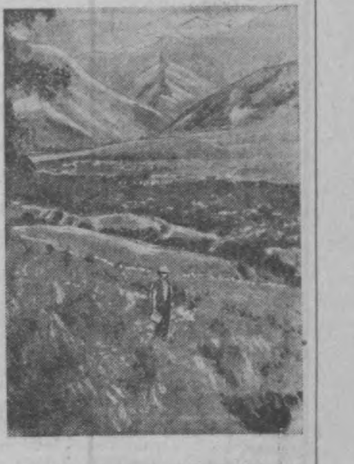

Саёҳатнинг ўзига хос гашти бор. Саёҳат пайтида киши сўлим жойларнинг, чиройли манзараларнинг гувоҳи бўлади, соф ҳавода тўйиб-тўйиб нафас олади, баҳри-дили очилади, ўзини соғлом ва тетик ҳис қилади, кўпгина таассуротларга эга бўлади.

Саёҳат учун узоқ жойларга бориш шарт эмас. Қўш орденли областимизда қор ва музликлар билан қопланган осмонўпар тоғлар, гуллаб яшнаётган кўркам водийлар, тоғлардан ҳайқириб оқиб келувчи шўх ва ҳаётбахш дарёлар, ям-яшил ўрмонлар кўпкиулар ҳар бир саёҳатчининг дилига ором бахш этади. Айниқса, Бўстонлиқнинг мафтункор табиати йилнинг ҳамма фаслларида ҳам оромижон. Боғистон қишлоғининг қаршисида Псекомга келиб қуйилувчи Наволисой водийси кишига ҳаёт бағишлайдиган ажойиб жойдир. Бу, бошқа сойлардан ажралиб туради. Унинг иқлими, манзараси, шифобахшлиги Кавказ, Қрим каби дам оладиган машҳур жойлардан қолишмайди. Бу ерда 1000 га яқин турли ўсимликлар ўсади. Айниқса ёнғоқ, олма, тоғолча каби сервитамин мевалар ва қуюқ ўтлар атрофни қоплаб ётади. Кези келганда шуни ҳам айтиш ўринлики, ўтган ҳафта ўз байрамларини нишонлаган Сижжак ўрмон хўжалиги ходимлари бу ўринда таҳсинга сазовордирлар.

Агар сиз Псекомнинг чап ирмоқлари — Мозорсой ва Овғонсойда тобора тўнказорларга айланаётган ёнғоқзорларни кўриб ранжисангиз, Наволисойдаги табиийликни кўриб беҳад қувонасиз.

Наволининг суви таркибида инсон ҳаёти учун фойдали бўлган минерал тузлар бор. Шунинг учун ҳам Наволининг суви ичимли, ёқимли бўлиб, ичган сари ичгингиз келади. Айниқса, иссиқ кунларда унинг муздек зилол сувлари кишини ўзига шайдо этади. Сой водийси бўйлаб тобора ичкарилаб борар экансиз, ўзингизни гўё, гўзал бир боғда юргандек ҳис қиласиз (Расмга қаранг). Узунлиги 20 километр келадиган сойнинг юқори қисми ниҳоятда тор бўлиб, ўтиб бўлмас тик қўрғонларни эслатади. Бу ерда табиат «архитектор»лик санъатини намойиш қилганлигини турли шаклларни эслатувчи қоя тошларда, аркларда, табиий «дераза»ларда, ғорларда айниқса равшан кўрасиз. Табиатнинг ўзича «қудратли рассом»лигига яна бир бор иқрор бўласиз.

Гўзал бу диёрда инсон саломатлиги учун зарур бўлган табиатнинг барча эҳсонлари мавжуд. У Тошкентдан унча узоқ бўлмай, бир кунда Тошкент-Чорвоқ-Сижжак йўлидан бориб келиш мумкин.

И. ОТАЖОНОВ,
география.
Ш. НАЗАРОВ,
шифокор.

ҒАЛАТИ КИТОБ

Нью-Йорк шаҳридаги нашриётлардан бири тезда машҳур бўлиб кетган бир китоб чоп этди. Қисқа вақт ичида бу китобнинг 11,5 минг нусхаси уч доллардан сотилди. «Ҳеч нарса ҳақида китоб» деб номланган бу «асар» китоб муқовасига ўралган 200 та оппоқ саҳифадан иборат. Дастлабки муваффақият ноширларни илҳомлантириб юборди. Улар яқин орада чиройли муқова ишқибозлари учун китобнинг иккинчи нашрини чиқаришмоқчи. Бу сафар китоб янада чиройли безатилади.

ЯНГИ МУКОФОТ

Айтишларича, Францияда 1200 дан ортиқ адабий мукофотлар мавжуд экан. Уларни турли хил академиялар, адабий жамиятлар ва тўгараклар, классикларнинг мухлислари, шаҳарлар, турли хил уюшмалар, ҳатто Париждаги машҳур «Липп» кафесининг хўжайини ҳам таъсис этган.

Мода кетидан қувиб, француз полицияси ҳам адабий мукофот таъсис этганига анча бўлди. Бу мукофот билан Жорж Сименоннинг кўплаб издошлари тақдирланган. Аммо жандармерия кейинги пайтгача бу ишлардан четда қолиб келар эди. Яқинда бу хато тузатилди. Француз жандармлари ҳам ўз адабий мукофотларини таъсис этдилар. У Наполеон маршали, француз жандармериясининг биринчи генерал инспектори номи билан «Монсе» мукофоти деб аталди. Бу мукофот билан француз жандармларининг фаолиятини улуғлаган муаллифлар тақдирланади.

ТЕЗ ЧИҚАДИГАН ЧОЙ

Ҳиндистондаги Жорхат шаҳрида (Ассом штати) мамлакатда биринчи тез чиқадиган чой ишлаб чиқариш фабрикаси қуришга қарор қилинди. Бунинг учун Шимолий-Шарқий Ҳиндистон плантацияларининг кўк чой баргларидан фойдаланилади. Калькутта университетининг амалий химия бўлими томонидан ишлаб чиқилган майдаланган чой фақатгина иссиқ сувда эмас, совуқ сувда ҳам тез эрийди. Таъми жиҳатидан у оддий чойлардан фарқ қилмайди.

★ ҲАВАСКОР БОҒБОНЛАРГА

Кўчат қандай ўтқазилади

Куз фаслида олма, нок ва беҳи кўчатларини ўтқазиш керак. Гилос ва шафтоли каби мева кўчатларини эса эрта баҳорда — февраль — март ойларида, куртак уйғонмасдан олдин ўтқазган маъқул.

Бир ёки икки яшарли кўчатлар 70 сантиметр чуқурликка ўтқазилади. Ҳар бир кўчат чуқурчасига 4—5 килограмм чириган маҳаллий ўғитга ярим килограмм суперфосфат яхшилаб аралаштириб солинади ва устидан сув қуйилади. Ниҳоллар экиб бўлингандан кейин об-ҳаво қандайлигидан қатъий назар бир-икки марта яхшилаб суғорилади.

Ноябрь ойи бошида олма, ўрик, нок, беҳи, тоғолча, ёнғоқ, шафтоли каби меваларнинг уруғларини ерга экиш мумкин. Мева уруғлари қишда стратификацияланиб, баҳорда яхши униб чиқади. Лекин баҳорда ерга экилган уруғлар униб чиқмайди.

Олма, нок ва беҳи уруғларини 3 сантиметр чуқурликка, олча, гилос, тоғолча уруғларини 4—5 сантиметр, ўрик, шафтоли ва ёнғоқ уруғларини 7—8 метр чуқурликка экиш керак.

——НОДИР НАШРЛАР——

«ПЕТЕРБУРГДАН МОСКВАГА САЁҲАТ»

Бир асрдан буён юз минглаб китобхонларни баҳраманд этиб келаётган Ўрта Осиёда энг йирик ва кекса бўлган Навоий номидаги Ўзбекистон Давлат кутубхонасининг «Нодир нашрлар» бўлимида жуда кўп қимматли китоблар сақланмоқда. Улар орасида рус матбаачилигининг отаси Иван Федоров 1581 йилда чоп этган Острог тавротининг асл нусхаси, 1697 йили Парижда француз тилида нашр этилган Бартол Эрбелонинг «Шарқ кутубхонаси» энциклопедияси ҳам бор. Ана шу энциклопедияда улуғ ўзбек шоири ва мутафаккири Алишер Навоийнинг номи Европа адабиётида биринчи бор тилга олинган.

Ана шу китоблар орасида илмий ходимлар ва китобхонлар диққатини жалб этадиган А. Н. Радишчевнинг «Петербургдан Москвага саёҳат» асари ҳам сақланмоқда. Китобни муаллифнинг ўзи 1790 йилда 650 нусхада нашр эттирган. Асар ўзининг революцион ғоявий фикрлари билан Россия халқлари орасида қизиқиш уйғотган. Бундан хабардор бўлган Екатерина II китобни таъқиб этиб, уни йўқ қила бошлади. Нашрнинг кўпгина нусхаларини авторнинг ўзи ёқиб юборган. 650 нусхадан фақатгина 25 таси сотишга чиқарилган, 6 тасини эса муаллиф яқин дўстларига эсдалик учун тарқатган. Кейинчалик А. И. Герцен ана шу китобни 1858 йили чет мамлакатда қайта нашр этган. Радишчевнинг қимматли бўлган бу китоби 115 йил давомида — 1905 йил биринчи рус революциясига қадар тақиқлаб келинган.

«Ҳозирги вақтда В. И. Ленин номидаги кутубхонада биринчи нашрнинг уч нусхаси сақланмоқда» — деб хабар берилди «В мире книг» журналида.

Кутубхонамиз фондида сақланаётган бир нусхаси Тошкентга қандай келиб қолганлиги ҳозиргача батафсил аниқланмаган. 1966 йили Тошкентда юз берган зилзила пайтида кутубхонанинг шикастланган эски бинолари ҳаробаси остидан китобларни «қутқазиш» пайтида бир талай қимматли тўпламлар топилиб қолди. «Петербургдан Москвага саёҳат» «Номаълум ва камёб обидалар ҳақида маълумот» деб номланган тўплам ичидан чиққан. Асар муқовасиз бўлиб, унинг охирги бетлари етишмайди. Умуман бу асар фондимизнинг муносиб дурдонаси бўлиб қолди.

Р. ФАЙЗУЛЛАЕВ,
А. Навоий номидаги Ўзбекистон Давлат кутубхонаси «Нодир нашрлар» бўлими бошлиғи.

▲ ШУНАҚАСИ ҲАМ БУЛАДИ.

МЕҲМОНХОНАДА ЧЎЛ КАЛТАКЕСАГИ

Миср Араб Республикасининг Луксор шаҳридаги «Паласия» меҳмонхонасида бўлганимизда қизиқ воқеанинг гувоҳи бўлдик. Меҳмонхона йўлакларининг бирида бир гуруҳ туристлар тасодифан пайдо бўлиб қолган каттагина саҳро калтакесагини қувлаб юришарди. Буни кузатиб турган меҳмонхона лифт хизматчиси уларга мурожаат этиб, бу беозор ўрмаловчига тегмасликни илтимос қилди. Туристлар бунинг сабабини сўрашди.

Маълум бўлишича, бир томони зангори Нил соҳили, иккинчи томони жазирама қум саҳросига қараган жойдаги бу меҳмонхона турли қурт-қумурсқалар, пашша, чивин, мингоёқ, чаён, суварак каби жонзодлар билан тўлиб-тошиб кетар экан. Меҳмонхона маъмурлари бу зарарли ҳашаротлардан қутилиш ва дам олувчиларга осойишталик яратиш учун қизиқ йўл топишди. Улар махсус ўргатилган саҳро калтакесакларининг катта туркумини меҳмонхонанинг деярли ҳамма хоналарига қўйиб юборишади. Айтишларига қараганда, туристлар хонада бўлган маҳалда калтакесаклар кавакларда бикиниб ётар, фақат пайдо бўлиб қолган ўлжасини мўлжаллаб тутиб еяр экан.

С. ҲИДОЯТОВ,
турист.

ЧЕВАР ТАБИАТ

Ҳаётни кузатиб юрган киши турли-туман ажойиботларнинг гувоҳи бўлади. Шаклдор шох-шаббалар, илдизлар, мевалар, ҳар хил кўринишдаги сабзавотлар бир қарашда беқиёс санъат асарига ўхшаб кетади.

Ўртадаги суратга бир назар ташланг. Мисдан ясалиб, нақш берилган баркашга ўхшайди. У сувда ўсадиган виктория гулининг япроғи, холос. Бу ўсимлик Тошкент ботаника боғида етиштирилмоқда. Уни фотомухбиримиз М. Нуриддинов суратга олган.

Одатдагидек, далаларимизда бу йил қовоқ мўл бўлди. Сиз кўриб турган қовоқ ажиб кўриниши билан ўз номига — томошақовоқлигига ярашади. Қўлда ушлаб турилган картошкани нимага ўхшатса бўлади, ўзингиз ўйлаб кўрингчи. Буларни фарғоналик ҳаваскор фотомухбир М. Орипов юборган.

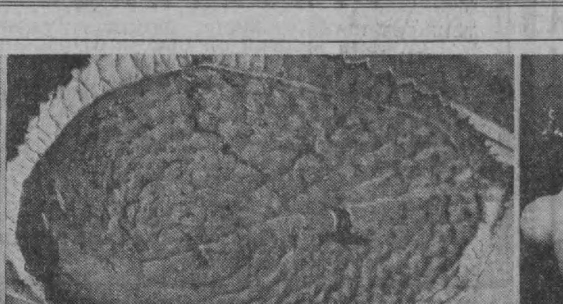

ЭСИНГИЗДА БЎЛСИН...

★ Сариёғни сирка шимдирилган тоза салфеткага ўраб, ёнига икки чақмоқ қанд қўйинг-да, устига бирор идиш тўнкаринг, шунда сариёғ мазаси анчагача яхши сақланади.

★ Кийимга теккан қизил ёки сариқ доғларни лимон кислотаси ёки оксалат кислотаси билан осон кетказса бўлади.

★ Кир ювиш машинаси активаторига буюм ўралиб қолса, уни тўхтатиб кирни олиш ва ёзиб-тўғрилаб, машина ғилдираги айланиб турганда солиш керак.

★Тивит рўмолни ювишда беш литр илиқ сувда 200 грамм совун қириндиси ва бир чой қошиқ танакор эритинг, шу сувда рўмолни 20 — 30 минут ивитиб, сўнг илиқ сувда яхшилаб чайинг.

★ Сунъий, синтетик газламаларни дазмолламанг, акс ҳолда кўркини йўқотади.

★ Салқин пайтларда уйни эрталаб, кундузи ва кечқуруи бир оз шамоллатсангиз, уй ҳавоси тоза бўлади.

★ Эмаль қопланган идишлардаги занг доғини сиркага хўлланган дока билан артсангиз осон кетади.

СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ЮТУҚЛАРИ ВИСТАВКАСИДА

«Темир» ойна

Ойна ва шиша намликка, иссиқликка бардош бераверади, у электр токини ўтказмайди, шунингдек уни яна кўп қимматли хоссалари бор. Лекин унинг биттагина айби-мўртлигидир. Хўш, ойнанинг ҳамма фазилатларини бошқа материалларга хос пишиқлик билан қўшиб бўлмасмикин? Шундай изланишлар натижасида шлакоситалл вужудга келди. Уни шиша дейишмайди. Аниқроқ қилиб айтилса шиша кристаллик материалдир. У металлургия шлаки, кварц қуми ва бошқа баъзи қўшимчалар пиширилиши натижасида ҳосил қилинган шиша массасидан олинади.

Уни тайёрлаш қийин эмас. Масса прокат машинасига берилади ва у узлуксиз лента чиқариб туради. Лентага махсус печда термик ишлов берилган маълум катталикдаги тахталар қилиб қирқилади.

Бундай плиталар биноларнинг ичи ва ташқи деворларини, балкон ихоталарини безайди.

Янги материал ҳам кўркам, ҳам пишиқдир. Кимёвий актив моддаларга бардош бера олганлигидан газ мўриларини, электролиз ванналари, кислота чонлари юзини қоплашда танҳо материал ҳисобланади.

Янги қурилиш материали Донецк область Константиновский «Автостекло» заводида ишлаб чиқарилмоқда. СССР қишлоқ хўжалиги ютуқлари виставкасида шлакоситалл ва ундан ишланган буюмларнинг намуналарини кўриш мумкин.

Балиқчиларга ёрдам

Маълумки, балиқчилик хўжаликларида, шунингдек савдо-сотиқ корхоналарида янги балиқни сақлаш ва ташишда катта қийинчиликлар юз беради. Аммо кейинги вақтларда янги балиқ сақлаш муддатини анъанавий усул-тузлаш усулини қўлламай ҳам анча узайтириш мумкин бўлмоқда. Иркутск органик кимё илмий тадқиқот институтининг ходимлари юксак бактерицид (бактерия кушандаси) активликка эга бўлган полициклин препаратини олиш методини ишлаб чиқдилар. Совутилган денгиз сувига озгина шу препарат сепилса балиқ 15—20 кун мобайнида биринчи сорт даражасида тураверади. СССР халқ хўжалик ютуқлари виставкасининг «ҳовуз хўжалиги» павильонида кўрсатилаётган янги аппарат Азов-Қора денгиз ҳавзасида ўтказилган кўпдан-кўп тажрибаларда шу хоссасини кўрсатди.

(ТАСС).

Югуриш марраси — Ангрен

Тошкент «Кентавр» ҳаваскор югурувчилар клубининг аъзолари навбатдаги югуриш мусобақасини ўтказдилар. Югуриш марраси бўлган 110 километр масофадаги Ангрен шаҳрига беш ярим соатда етиб келинди.

Югурувчиларга таниш бўлган катта йўл паст-баландликлардан иборат. Лекин, югурувчилар йўлда ҳеч қандай қийинчиликни сезмадилар. Босқичлар оралиғи — 10, 20, 30 километр. Ҳар бир югурувчи камида 25 километр йўл босди. Ветеранлардан А. Лутфуллаев, Л. Сафир, В. Подколнинлар ўз босқичларини муваффақиятли босиб ўтдилар. Бу сафар уларга Сергей Леонтьевич Бабусин ҳам қўшилди. Улуғ Ватан урушининг ветерани, педагог 63 ёшда бўлишига қарамай ўзини ёшлардек бардам ҳис этди. Унинг оёғидаги оғриқ (осколка азоби) тўхтади, ўзини яхши ҳис этди.

Ёшлар ҳам кейинда қолишмади. Ўқувчи Саша Шкурин ўзининг «югурувчилар»-онласи ҳисобига яна 15 километр қўшиб қўйди.

«Кентавр»лар активи яна бир маррани югуриб ўтди. Тошкент — Москва оралиғида югуришга тайёргарликка яна бир қадам қолди. Уни 1980 «олимпия» йилида ўтказиш мўлжалланмоқда.

А. СВЕРДЛИН,
«Кентавр» югуриш клубининг президенти.

СУРАТДА: югуриш қатнашчилари Ангрен йўлида.

Бир завод спортчилари

Асбобсозлик заводининг ишчилари посёлкасидаги «Инструментальщик» стадиони спорт ишқибозлари билан гавжум. Бу ерда корхона ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари, шунингдек, уларнинг фарзандлари ГТО нормасини топширмоқдалар. Миллий кураш, футбол, велосипед пойгаси, мерганлик, қўл тенниси, городки, волейбол каби секцияларда спорт кийими кийган турли ёшдаги кишилар шуғулланмоқдалар. Ана шу секцияларда 315 киши қатнашмоқда. Булар — завод цехларида, бўлим ва бошқармаларида кундалик меҳнатдан сўнг жисмоний чиниқишяпти.

Корхонада спорт турлари ва уларда қатнашувчиларнинг сони йил сайин ортиб бормоқда. Бугунги кунда завод ҳузурида ишлаб турган «Меҳнат» кўнгилли спорт жамиятининг аъзолари сони 400 кишига етди.

Стадион директори — СССРда хизмат кўрсатган тренер Рифат Аблаев, унинг акаси — кураш бўйича тренер Мезит Аблаев, футбол бўйича тренер В. Фахрутдиновлар секцияларни бошқариб турибдилар. Спортда чиниққан Олимпия чемпиони Рустам Казаков ҳам, М. Варавин, Б. Умеров каби СССР спорт мастерлари ҳам ана шу коллективда етишиб чиқдилар.

Классик кураш бўйича Болгарияда бўлаётган жаҳон чемпионатида шу меҳнат коллективидан етишиб чиққан Комил Фатхуллин команда шуҳратини жаҳонга ёйди. У ёшлар ўртасида классик кураш бўйича жаҳон чемпиони тожини кийди.

Бу ерда биргина футбол бўйича олтита команда тузилган. Ишчи коллективида спортнинг кенг йўлга қўйилиши уларнинг саломатлигини янада мустаҳкамламоқда, меҳнат унумдорлигини оширмоқда.

— Корхонамизда спорт ишларининг яхши йўлга қўйилиши туфайли, — дейди завод касаба союз комитетининг раиси Б. Т. Азимов. — касаллик сабабли ишга чиқмаслик сони йил сайин камайиб боряпти. — Бу нарса давлат планларини ошириб адо этишга ҳам имкон беряпти.

◆ ФАН — ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

Ферментларни реконструкция қилиш

Ферментларнинг кўпгина ажойиб хоссалари ёнига яна битта: узоқ муддатли активлик хоссаси қўшилди. Бу хоссага кимёвий методлар билан эришилади ва биологик катализаторлардан янада самарали фойдаланишга имкон беради. Латвия ССР Фанлар академияси органик синтез ва микробиология институтлари шундай имкониятларни излашга актив киришдилар. Республика академиясининг президиуми муҳим амалий аҳамиятга эга бўлган янги соҳадаги тадқиқотларни кенг кўламда ривожлантириш тўғрисида қарор қабул қилди.

Ферментлар халқ хўжалигида муҳим аҳамиятга эга. Лекин улар тирик ҳужайралардан ташқарида таъсир кўрсатиб, ўзининг хоссаларини тезда йўқотади. Илм-фан олдида шу ғовни енгиб ўтиш вазифаси пайдо бўлди ва бу соҳада ҳам ғоятда умидбахш дастлабки муваффақиятларга эришилди.

Латвиялик микробиолог олимлар мураккаб проблемани оригинал йўл билан ҳал қилаяптилар. Улар бутун-бутун ҳужайраларни ҳамма ферментлари билан бирга турғунлаштиришга ҳаракат қилаяптилар. Бунда ферментларни соф ҳолда ажратишга эҳтиёж қолмайди.

Лекин кимё ишлаб чиқариши олдида ва айниқса нозик органик синтез каби мураккаб соҳа олдида (бунда реактивлар, даволаш препаратлари ва бошқа препаратлар олинади) катта-катта истиқболлар очилади. Иммобилизация қилинган ферментлар туфайли кимёвий реакторларнинг сонини ўнлаб марта кичрайтириш мумкин бўлади. Бунда маҳсулот чиқариш камаймайди. Битта ягона установканинг қуввати бутун бир цехникига баравар бўлади!

(ТАСС).

•Осойишталик посбонлари

ИШОНЧЛИ ЁРДАМЧИЛАР

Тошкент трактор заводи оператив комсомол отряди аъзолари йиғилиб бўлгач, «Жамоат тартибини ҳимоя қилишга киришилсин» деган буйруқ берилди. Дружиначилар ўз бурчларини бажариш учун белгиланган участкаларга йўл олишди.

Завод кўнгилли халқ дружиначилари штаби бошлиғининг ўринбосари Абдураҳмон Ерматович Ерматовни эса бир нарса ўйлантиряпти. Дружиначилар ҳамма жойда ҳам ҳозиру-нозир бўлолмайдилар, албатта. Аммо шундай одамлар ҳам борки, кўнгилсиз ҳодисалар бўлаётганини кўра-била туриб бепарво ўтадилар. Ўтган навбатчиликда шундай воқеа бўлган эди: завод ётоқхонасида уч безори ишчи Попов билан жанжаллашиб қолди. Буни кўриб турган одамларнинг биронтаси ҳам унга аралашишни хоҳлашмади. Агар дружиначилар етиб келмаганларида кўнгилсиз воқеа юз бериши турган гап эди...

Оператив комсомол отрядининг командири Юрий Емелин эса тракторсозлар массивида яшовчи Яков Жамиловнинг хулқи ҳақида ташвиш чекяпти. Юрий характери мураккаб бўлган Жамилов оилан бир неча бор суҳбатлашди. У саккизинчи синфни тугатиб, ҳеч ерда ишламасди. Комсомол оператив пункти аъзолари унинг трактор заводига ишга жойлашишига ёрдам беришди. Яков яхши ишлай бошлади. Аммо кўп ўтмай у ишдан бўшади. Юрий ҳозир унинг тақдири ҳақида ўйларди.

Отряд аъзолари Людмила Шалаева ва Инга Гензелар болалар милиция хонасининг инспектори Раъно Маматқулова билан тарбияси қийин икки қизча ҳақида маслаҳатлашишмоқчи. 211-мактабнинг 7-синф ўқувчиси Гулбаҳор Нозиқулова ва 5-синф ўқувчиси Гулнора Собироваларни оператив комсомол отряди аъзолари биринчи автобуснинг охирги бекатида бир неча марта ҳар хил кўкатлар ва мевалар сотишаётгани устида қўлга туширдилар.

Завод дружиначиларининг навбатчилиги пайтида шундай вақтлар ҳам бўлар эдики, Николай Очаковский бирор кун ҳам оператив пунктга келтирилмасдан қолмасди. Николайнинг вақти жуда кўп эди. У кунини безорилик қилиш билан ўтказарди. Отряд аъзолари — Л. Шалаева, И. Гензенинг профилактик группаси ҳар куни кечқурун Николайнинг уйида бўлиб унинг тўғри йўлга кириб олиши учун жон куйдирди. Йигитча ҳозир ҳунар-техника билим юртида ўқимоқда.

Завод дружиначиларининг навбатчилиги яхши ўтади. Эндиликда тасодифий воқеалар бўлаётгани йўқ. Аммо оператив комсомол группаси аъзолари доимо ўз участкаларини синчковлик билан кузатиб боришади. Айниқса, автобусларнинг охирги бекати ва мебель магазини атрофлари диққат билан кўздан кечирилади. Ана шундай эътибор туфайли яқинда савдо-сотиқ билан шуғулланувчи мактаб ўқувчилари яна оператив пунктга олиб келинди. Булар 211-мактабнинг 4-синф ўқувчиси З. Собирова, 5-синф ўқувчиси М. Мираҳмедова ва 6-синф ўқувчиси С. Абдувалиевалардир. Ўқувчиларнинг савдо-сотиқ билан шуғулланишида албатта уларнинг ота-оналари айбдор. Кўнгилли халқ дружиначилари бу хусусда ота-оналарнинг ўзларига ҳам жамоат иззаси бериш керак, деб ҳисоблайдилар.

Ҳа, халқ дружиначиларининг иши фақатгина тартиббузарларни қўлга туширишдан иборат бўлиб қолмай, балки уларни тарбиялашдан ҳам иборатдир. Тошкент трактор заводининг оператив комсомол отряди, унга бириктилган дружиначилар буни ўз ишининг ажралмас қисми, деб тушунадилар.

И. ЛЕИН.

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 27|IX да **Абу Райҳон Беруний,** 28|IX да **Парвона.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 27|IX да **Ужарлар,** 28|IX да **Кўнгли ёш қариялар,** 29|IX да **Сув келтирган азиз.**

КИНО

27 СЕНТЯБРДА
ҚИШКИ БИНОДА

Боббн (2 серия) — «САНЪАТ САРОЙИ», НАВОИЙ номли, «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ҚОЗОҒИСТОН», «ВОСТОК», «МОСКВА», «ДРУЖБА», «НУКУС» (кечқурун).

Кумуш кўл хазинаси — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда).

Париж сирлари — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Янги центурионлар — «ФЕСТИВАЛЬ».

Апачлар — «ХИВА».

28 СЕНТЯБРДА
ҚИШКИ БИНОДА

Боббн (2 серия) — «САНЪАТ САРОЙИ», НАВОИЙ номли, «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ҚОЗОҒИСТОН», «ВОСТОК», «МОСКВА», «ДРУЖБА», «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

Кумуш кўл хазинаси — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда).

Париж сирлари — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Янги центурионлар — «ФЕСТИВАЛЬ».

Апачлар — «ХИВА».

РЕСПУБЛИКА «БИЛИМЛАР УЙИ»ДА
(Киров кўчаси, 24-уй)
30 СЕНТЯБРЬ
КЕЧ СОАТ 7 ДА
Ёш ҳаваскор хонанда
ҲОЖИАКБАР ҲАМИДОВ
БИЛАН УЧРАШУВ

Учрашувда: Бурхон ХУРРАМОВ, Аҳад АЛИЕВ, Ўмурзоқ ҚУШОҚОВ ва бошқалар иштирок этадилар.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КАСАБА СОЮЗЛАРИНИНГ БАДИИЙ ҲАВАСКОРЛИК УЙИ
30 СЕНТЯБРЬ ЭРТАЛАБ СОАТ 11 ДА
ТЎГАРАКЛАР ВА ТАСВИРИЙ САНЪАТ СТУДИЯЛАРИ РАҲБАРЛАРИ УЧУН
СЕМИНАР ЎТКАЗАДИ

СЕМИНАРГА ИШҚИБОЗ-РАССОМЛАР ВА ДЕКОРАТИВ АМАЛИЙ САНЪАТ УСТАЛАРИ ТАКЛИФ ҚИЛИНАДИ.

Справкалар олиш учун адрес: Тошкент шаҳар, Б. Хмельницкий кўчаси, 45-уй. Телефонлар: 53-73-51, 53-74-42.

«ШАПИТО» ЦИРКИДА

(Киров кўчаси, 11-уй)
3 ОКТЯБРДАН БОШЛАБ
МОСКВА ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ
ГАСТРОЛЛАРИ БОШЛАНАДИ
ЯНГИ ПРОГРАММА

ТОМОШАЛАР 17.30 ДА БОШЛАНАДИ.
Шанба кунлари 15.00 ва 17.30 да: якшанба кунлари 12.00, 15.00 ва 17.30 да томошалар кўрсатилади.
КАССАЛАР КУНДУЗ СОАТ 2 ДАН ИШЛАЙДИ.
КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ

Лисунов кўчасидаги 11, 13, 17, 19-уйларда;
М. Ҳасанова кўчасидаги 37, 39-уйларда;
«Партсъезд» кўчасидаги 1, 2, 3, 5, 8, 10, 12, 13, 14, 18, 22, 24, 32-уйларда;
«Юбилейная» кўчасидаги 7, 10, 12-уйларда;
Майкоп кўчасидаги 5, 7-уйларда.

ЯШАЙДИГАН АҲОЛИГА
КВАРТИРА ТЕЛЕФОНЛАРИНИ ЎРНАТИБ БЕРИШ ИМКОНИГА ЭГА

Квартираларига телефон ўрнатишни хоҳловчилар Навоий кўчаси, 14 «А»-уй, 1-қаватга ҳужжатларни расмийлаштириш учун киришларини сўраймиз.

ТЕЛЕФОНЛАР ПУЛ ТЎЛАНГАНДАН СЎНГ 10 КУН ИЧИДА ЎРНАТИБ БЕРИЛАДИ.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими бўйича Давлат комитетининг Тошкентдаги 2-пойафзал фабрикаси қошида янги ташкил қилинган
149-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1975—1976 ЎҚУВ ЙИЛИГА
ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАРНИ
ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги ихтисослар бўйича малакали мутахассислар тайёрлайди:

БИЧИҚЧИ, ПОЙАФЗАЛ УСТИНИ ТАЙЁРЛОВЧИ, ПОЙАФЗАЛ ФРЕЗЕРЧИСИ, ҚОЛИПЛОВЧИ, ҚОҚУВЧИ, ЯРИМ ФАБРИКАТ ВА ТАЙЁР ПОЙАФЗАЛЛАР КОНТРОЛЕРИ, УСКУНАЛАРГА ХИЗМАТ КЎРСАТИШ БЎЙИЧА РЕМОНТЧИ-СЛЕСАРЬ, ЭЛЕКТРИК.

ЎҚИШ МУДДАТИ — БИР ВА ИККИ ЙИЛ.

Билим юртига 15 ва ундан катта ёшдаги 8—9—10 синф ҳажмида маълумоти бўлган йигитлар ва қизлар қабул қилинади.

Билим юртини тугатганлар Тошкент шаҳридаги 2-пойафзал фабрикасида ишлайдилар.

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар.

Билим юртига қабул қилинганлар тўла давлат таъминотида бўладилар.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: директор номига ёзилган ариза, маълумоти, туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома ва паспорт, турар жойидан, саломатлиги ҳақида (286-форма) справкалар, ўқиш ёки иш жойидан характеристикалар.

Ҳужжатлар 2-пойафзал фабрикаси биносида ҳар куни (якшанбадан ташқари) соат 9 дан 17 гача қабул қилинмоқда.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Домбробод массиви, Гавҳар кўчаси, 124-уй. (18-трамвайнинг охирги бекати, 16 троллейбуснинг «Домбробод» бекати, 14, 24-автобусларнинг «2-пойафзал фабрикаси» бекати). Телефонлар: 76-77-24, 76-61-93, 76-54-27.

КОРХОНАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР ВА МУАССАСАЛАР РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

РЕСПУБЛИКА ВА ШАҲАР КЎНГИЛЛИ ЁНҒИНДАН САҚЛАШ ЖАМИЯТЛАРИДА ОГНЕТУШИТЕЛЛАРГА ХИМИЯВИЙ ЗАРЯДЛАР БЎЛМАГАНЛИГИ УЧУН ОГНЕТУШИТЕЛЛАРНИ ЗАРЯДЛАШ ВАҚТИНЧА

ТЎХТАТИЛДИ

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ ЁНҒИНДАН САҚЛАШ БЎЛИМИ ВА ШАҲАР КЎНГИЛЛИ ЁНҒИНДАН САҚЛАШ ЖАМИЯТИ ДАСТЛАБКИ ЎТ ЎЧИРИШ ВОСИТАЛАРИГА ҚЎШИМЧА СУВ БАКЛАРИ, ҚУМЛИ ЯШИКЛАР, ЧЕЛАК ВА БЕЛКУРАКЛАР ҚЎЙИШНИ, ҲАМДА КОРХОНАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР ВА МУАССАСАЛАРДА ЁНҒИННИ ОЛДИНИ ОЛАДИГАН ҚОИДАЛАРГА ҚАТЪИЙ АМАЛ ҚИЛИШЛАРИНИ

ТАВСИЯ ҚИЛАДИ

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ ЁНҒИНДАН САҚЛАШ БЎЛИМИ
ТОШКЕНТ ШАҲАР КЎНГИЛЛИ ЁНҒИНДАН САҚЛАШ ЖАМИЯТИ.

Санъат ишқибозлари диққатига!

ТОШКЕНТ ШАҲАР, ОКТЯБРЬ РАЙОН МАДАНИЯТ БЎЛИМИНИНГ 3-МАДАНИЯТ УЙИ ҚОШИДАГИ
«БАЁТ»
ХАЛҚ АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛИ СТУДИЯСИ
1975—76 ЙИЛЛАР УЧУН
ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА
ЯНГИ ЎҚУВЧИ — ИШТИРОКЧИЛАР
ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ЎЗБЕК МИЛЛИЙ ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ ОРКЕСТРИ: доира, чанг, рубоб, ғижжак, най, қўш най, кларнет, дутор, аккордеон — болон, ноғора, карнай-сурнай ва афғон рубоби (бу бўлимга кирувчиларда ўзларининг шахсий музика асбоблари бўлиши шарт).

ХАЛҚ РАҚСЛАРИ БЎЛИМИ: классик рақслар, характерли, эстрада ва пантомимик рақслар. Бу бўлимда СССР ва жаҳон халқлари рақслари ўргатилиб, 12 дан 30 ёшгача бўлган йигит-қизлар қабул қилинади.

ҚЎШИҚ, ВОКАЛ ВА ХОР САНЪАТИ БЎЛИМИ.

БАДИИЙ СЎЗ (конферансьелик).

ДАРСЛАР МАХСУС ТАЕТР ВА ЎҚУВ КОРПУСЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

СТУДИЯДА ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ЎҚУВ ЮРТЛАРИНИНГ СТУДЕНТЛАРИ, ИШЧИ-ЁШЛАР ВА МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИ ИШ ВА ЎҚИШДАН ТАШҚАРИ БЎШ ВАҚТЛАРИГА ҚАРАБ ҚАТНАБ ЎҚИШЛАРИ МУМКИН.

Юқоридаги ҳамма бўлимларда ўқув муддати — 3 йил.

БИТИРУВЧИЛАРГА МАХСУС ГУВОҲНОМА БЕРИЛАДИ.

ШУНИНГДЕК, МАДАНИЯТ УЙИ ҚОШИДА ҚУЙИДАГИ МАХСУС КУРСЛАР МАВЖУД: **бичиш-тикиш** (қизлар учун мўлжалланган бўлиб, ўқиш муддати — 1 йил). **радиотелемастерлар** (ўқиш муддати — 10 ой).

машинкада ёзув (секретарь-машинисткалар, ўқиш муддати — 6 ой).

фортепьяно — (7 йиллик музика мактаби ҳажмида).

ЮҚОРИДАГИ КУРСЛАРНИ БИТИРУВЧИЛАРГА ҲАМ ГУВОҲНОМА БЕРИЛАДИ.

ЮҚОРИДАГИ БАРЧА СТУДИЯ ВА КУРСЛАР УЧУН МАДАНИЙ ВА БОШҚА ШАРОИТЛАР МАВЖУД.

Хоҳловчилар қуйидаги ҳужжатларни қабул комиссиясига топширишлари лозим; маданият уйи директори номига ариза, 3х4 см. ва 6х9 ҳажмидаги (4 тадан) 8 дона фотосурат, таржимаи ҳоли, яшаш жойидан шахсан ёки ўқиш жойидан справкалар (квартирада турувчилар справка топширмайди), паспорт ҳарбий билет ва бошқа ҳужжатлар шахсан кўрсатилади.

ҲАММА БЎЛИМЛАРГА ҲУЖЖАТЛАР 30 СЕНТЯБРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

ДАРСЛАР 1 ОКТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Қабул комиссияси ҳар куни (якшанба кунидан ташқари) **эрталаб соат 9.00 дан 12.00 гача ишлайди.**

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, А. Беруний кўчаси, 27-**квартал (7, 16, 19-трамвайлар, 11, 28-автобуслар, 8-троллейбус**нинг «Ўқитувчилар уйи» бекати). «Баёт» халқ студияси ёки **3-маданият уйи дирекцияси.**

ТЕЛЕВИЗОР

27 СЕНТЯБРЬ — ШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 17.05 «До-ре-ми-фа-соль». Болалар учун музикали кўрсатув (ўзбекча). **Москва кўрсатади.** 17.45 Хоккей бўйича СССР чемпионати. МАСК —«Торпедо». 2-3 даврлар. В. И. Ленин номли Марказий стадион Спорт саройидан олиб кўрсатилади. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 19.15 «Ғазал кечаси». 19.45 «Ахборот» информацион программаси (русча). 20.00 «Халқаро хотин-қизлар йили». «Иқбол» программаси. «Эркин ҳаёт». 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.20 КПСС XXV съезди шарафига. Қорақалпоғистон АССР ва Ўзбекистон областларининг телевизион фестивали. Экранда — Сурхондарё области. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 Сурхондарё области халқ талантларининг концерти (ўзбекча). 23.30 Телевизион ҳужжатли фильм (русча). 23.50 Кўрсатувлар программаси.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 16.35 Б. Асафьев. «Граф Нулин». Фильм-балет. 17.15 «Россиянинг асосий кўчаси». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 4-серия. **Тошкент кўрсатади.** 17.45 «Пионерча ишлар» (русча). 18.15 «Ёш киноҳаваскорлар клуби» (ўзбекча). **Москва кўрсатади.** 19.15 Янгиликлар. 19.30 «Мўъжизасиз-мўъжизалар». 20.30 Телевизион миниатюралар театри. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 «Ҳаракат ҳавфсизлиги учун» (ўзбекча). **Москва кўрсатади.** 22.30 «Фақат катталар учун». Мультфильмлар программаси. 23.00 А. Александров номли Қизил Байроқли Совет Армияси ашула ва рақс ансамблининг концерти. 00.15 Янгиликлар.

Учинчи программа. Душанба кўрсатади. 17.45 Кўрсатувлар программаси. 17.50 Телевизион фильм. 18.35 «Пионер театри». 19.20 Янгиликлар. (русча). 19.30 «Қишлоқ ҳаёти» (тожикча). 20.20 «Бизнинг интервью». Тожикистон ССР Юстиция министри С. Р. Ражабов журналистларининг саволларига жавоб беради. 20.50 Янгиликлар (тожикча). 21.10 Пахтакорлар учун концерт. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион порграммаси. **Душанба кўрсатади.** 22.30 «Дилкушо» чойхонаси (тожикча). 23.20 «Ўз хоҳиши билан». Телефильм (русча). 00.30 Душанба кўрсатувларининг охири.

28 СЕНТЯБРЬ — ЯКШАНБА

МАШИНАСОЗЛАР КУНИ

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 10.00 Янгиликлар. 10.10 «Зарядкага сафланинг!». 10.30 «Будильник». 11.00 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 12.00 «Табиат қўриқчилари». Бутуниттифоқ телевизион олимпиада. 13.00 «Музикали киоск». 13.30 «Қишлоқ янгиликлари». 14.30 Мультипликацион фильмлар программаси. **Тошкент кўрсатади.** 15.00 Кўрсатувлар программаси. Болалар учун «Камалак» программаси. 15.05 «Қоғоз қиссаси». Мультфильм (русча). 15.15 «Светофор». Хоразм ва Қашқадарё областлари командаларининг учрашуви. **Москва кўрсатади.** 16.30 «Халқаро панорама». 17.00 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Спартак» (Москва) — «Химик» (Воскресенск). В. И. Ленин номли Марказий стадион Спорт саройидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — Кинoочерклар. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 19.15 Бугун — Машинасозлар куни. 19.25 «Ахборот» информацион программаси. (русча). 19.40 «Пахтакорлар хизматида». 19.50 Ўн минут музика. 20.00 «Экран хандаси». 20.40 «Ахборот» информацион программаси. 21.00 «Олтин водий». Қишлоқ хўжалик ходимлари учун программа. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи». (ўзбекча). 23.30 Кўрсатувлар программаси.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. 9.55 Кўрсатувлар программаси. 10.00 Янгиликлар. 10.10 «Бодрик». «Темирчи сеҳргар». Мультфильмлар (русча). **Ўзбек тилида:** 10.35 «Ўйинчоғим — овунчоғим». 11.05 «До-ре-ми-фа-соль». Музикали кўрсатув. 11.45 Ўқитувчилар учун консультация (русча). 12.15 «Педиатр маслаҳати». 12.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Меҳнат семестри — аълога» (русча). 13.00 «Йўлдаги жанг». Бадиий фильм. 2-серия. 14.30 «Киноэкран янгиликлари». Экскурсия ва саёҳатлар бюроси таклиф этади. Реклама. **Москва кўрсатади.** 15.00 «Совет Иттифоқи чет эллик меҳмонлар нигоҳида». 15.15 «Бугун — Машинасозлар куни. 15.30 «Дам олиш соатида». Машинасозлар кунига бағишланган музикали программа. Ленинграддан олиб кўрсатилади. **Тошкент кўрсатади. Рус тилида:** 16.30 «Музикали уйча». Болалар учун. Фильм-концерт. 16.45 «Халқаро хотин-қизлар йили». «Иқбол программаси. «Хотин-қизлар сизлар учун». 17.05 «Ёшлар ижоди». Адабий кўрсатув (ўзбекча). 17.45 «Универмаг витринаси орқасида». Бадиий фильм. **Москва кўрсатади.** 19.15 Янгиликлар 19.30 «Ёзувчи С. С. Смирнов ижодининг саҳифалари». 20.15 «Цирк чироқлари». 21.00 «Киносаёҳатчилар клуби». **Тошкент кўрсатади.** 22.00 Ҳужжатли фильмлар экрани (ўзбекча). **Москва кўрсатади.** 22.30 **«Артлото».** 00.10 Янгиликлар.

Учинчи программа. Фрунзе кўрсатади. 17.00 Кўрсатувлар программаси. Рус тилида. 17.05 Экран — болаларга. 17.35 Студент меридиани. 18.20 Санъат усталари билан учрашув. 19.30 КПСС XXV съезди шарафига. «Республика машинасозлари ҳузурида». 20.00 Концерт. 20.35 Реклама ва эълонлар. **Қирғиз тилида:** 20.55 Сатирик миниатюралар. «Шунақаси ҳам бўлади». 21.25 Музикали кўрсатув. 21.55 Фрунзе кўрсатувларининг охири.

Редактор
С. М. ҚАРОМАТОВ.

Тошкент оқшоми 4 БЕТ.
27 СЕНТЯБРЬ, 1975 й.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, 26-УЙ.

ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 33.02.43 дан 33.02.58 гача. Эълонлар бўлими — 33.81-42.

Р — 14204. Ўзбекистон КП Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри, «ПравдаВостока» кўчаси, 26. ИНДЕКС 64579. Нашр Б—4109.